

2022-02-01

VA-plan för Säters kommun

Förutsättningar och handlingsplan

**SÄTERS
KOMMUN**

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
VA-plan för Säters kommun	Plan	Säters kommun
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Sektorchef Samhällsbyggnad	VA- renhållningschef	www.sater.se, författningssamling
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
KF	2022-02-24, §15	KS2017/0340

Författningsstöd
Revidering
Vart 4e år
Bör revideras senast
2026-02-24

Innehåll

1	Ordlista	4
2	Inledning.....	6
2.1	Bakgrund.....	6
2.2	Omfattning och avgränsning	6
2.3	Behov av uppdateringar.....	7
2.4	Läsanvisning.....	7
3	Lagar, styrning och ansvar.....	8
3.1	Styrande lagar.....	8
3.1.1	Lagen om allmänna vattentjänster.....	8
3.1.2	Miljöbalken.....	8
3.1.3	Plan- och bygglagen.....	8
3.1.4	Livsmedelslagen.....	8
3.2	Kommunala styrdokument	9
3.2.1	Strategiska mål.....	9
3.2.2	Översiktsplan.....	9
3.2.3	Dagvattenstrategi.....	10
3.3	Ansvarsfördelning	11
3.3.1	Sätters kommun.....	11
3.3.2	Fastighetsägare.....	11
4	Förutsättningar för VA-planering.....	12
4.1	Befolkningsutveckling	12
4.2	Bebyggelsestruktur och bebyggelseutveckling.....	12
4.3	Naturgivna förutsättningar	14
4.4	Miljökvalitetsnormer för vatten	16
4.4.1	Sjöar och vattendrag.....	16
4.4.2	Grundvatten.....	18
4.5	Skyddsbehov	18
4.5.1	Ytvatten	18
4.5.2	Grundvatten.....	19
5	Nuvarande VA-försörjning.....	20
5.1	Dricksvatten	21
5.1.1	Allmän vattenförsörjning	21
5.1.2	Enskild vattenförsörjning.....	21
5.2	Spillvatten	23
5.2.1	Allmän spillvattenförsörjning.....	23
5.2.2	Enskild spillvattenförsörjning (små avlopp).....	24
6	Handlingsplan.....	26
6.1	Plan för kommunen i stort.....	26
6.2	Plan inom verksamhetsområde för allmänt VA	27
6.3	Plan för utbyggnad av allmänt VA	28
6.3.1	Riktlinjer för ersättning för onyttigbliven VA-anordning	29
6.4	Plan i väntan på utbyggnad av allmänt VA.....	31
6.4.1	Riktlinjer för små avlopp i väntan på anslutning till allmänt VA.....	31
6.4.2	Särskilda riktlinjer för små avlopp i utrednings- och bevakningsområden.....	31
6.5	Plan utanför verksamhetsområde för allmänt VA.....	32

1 Ordlista

Allmän VA-anläggning	En anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Kallas även kommunal VA-anläggning.
Bevakningsområde	Ett område som där VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö, men där till exempel ett stort intresse för nybyggnation tyder på att behovet kan komma att ändras över tid. Området behöver bevakas för att följa om behovet förändras.
Dagvatten	Ytligt avrinnande regn-, spol- och smältvatten.
Enskild VA-anläggning, enskild VA-anordning	En anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten. En enskild VA-anläggning kan vara ansluten till det allmänna dricks- eller spillvattennätet via avtalsanslutning.
Huvudman	Den som äger en VA-anläggning. Säters kommun är huvudman för den allmänna VA-anläggningen.
Miljökvalitetsnorm	Juridiskt styrmedel med krav på lägsta godtagbara miljökvalitet för en vattenförekomst. Förkortas ofta MKN.
Nödvatten	Vatten för dryck, matlagning och personlig hygien som distribueras utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Det kan i stället ske med tankar eller tankbilar.
Reservvatten	Dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet men från annan produktionsanläggning än den ordinarie.
Recipient	Vattendrag, hav, sjö eller grundvatten som tar emot renat avloppsvatten.
Spillvatten	Avloppsvatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter.
Utbyggnadsområde	Ett område som idag har enskild VA-försörjning men som på grund av hälso- eller miljöskäl är på väg att anslutas till allmänt VA.
Utredningsområde	Ett område som behöver utredas mer ingående för att kunna avgöra behovet av anslutning till allmänt VA.

VA	Förkortning för vatten och avlopp.
VA-kollektiv	De abonnenter som betalar avgifter till kommunen för dricksvatten och spillvatten.
Vattenförekomst	Sjöar, vattendrag, kustområde eller grundvattenmagasin av en viss storlek. För vattenförekomsterna gäller särskilda miljökvalitetsnormer.
Vattenskyddsområde	Ett geografisk avgränsat område kring en vattentäkt där särskilda föreskrifter till skydd för vattnet har beslutats.
Vattentjänster	En sammanfattande benämning på olika tjänster för vattenförsörjning och avlopp.
Verksamhetsområde	Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

För att uppnå en hållbar vatten- och avloppsförsörjning krävs en strategisk och långsiktig planering. En kommunal VA-plan ger ett förbättrat stöd vid de avvägningar som görs i översiktsplanen och i annan form av planering så att vattenfrågorna lyfts fram på ett tydligt sätt. En VA-plan bidrar även till att följa miljökvalitetsnormer för grundvatten- och ytvattenförekomster.

VA-planen utgår från de behov som finns idag och anger åtgärder som Säters kommun behöver prioritera för att skapa en hållbar VA-försörjning. Förutom att VA-planen underlättar i kommunens eget arbete och handläggning är syftet att göra det enklare för enskilda fastighetsägare att planera investeringar i eventuella egna brunnar och avlopp, och för verksamhetsutövare att planera sin verksamhet. En god framförhållning som grund för planering av åtgärder ökar möjligheten för kommunens enheter att planera sina investeringar. På så vis kan en mer hållbar ekonomisk situation skapas.

VA-planen har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av företrädare för VA-huvudman, samhällsplanering och miljökontor. Arbetet har skett med stöd av H2OCON Miljö- och vattenkonsult AB.

2.2 Omfattning och avgränsning

VA-planen omfattar hushållens försörjning av dricksvatten och spillvatten. Spillvatten är avloppsvatten från toaletter, bad, disk och tvätt.

Kommunens ansvar för vattentjänster omfattar även dagvattenförsörjning. Även om dagvatten ofta faller under samma lagstiftning som spillvatten (båda räknas som avloppsvatten) är det ofta helt andra utmaningar som en kommun behöver hantera med dagvatten jämfört med spill- och dricksvatten. För dagvatten har därför en separat strategi beslutats i kommunfullmäktige. Strategin utgör en del av kommunens samlade VA-planering.

VA-planen följer delvis Havs- och vattenmyndighetens vägledning för kommunal VA-planering¹. Ambitionsnivån har dock anpassats utifrån Säters kommuns primära behov, det vill säga att ta fram en långsiktig VA-utbyggnadsplan men också en kortsiktig handlingsplan för att prioritera kommunens strategiska VA-arbete.

¹ Havs- och vattenmyndigheten (2014): Vägledning för kommunal VA-planering. Rapport 2014:1

2.3 Behov av uppdateringar

VA-planen i stort bör ses över vart fjärde år.

Handlingsplanen för kommunens strategiska arbete bör följas upp och revideras årligen.

Den långsiktiga utbyggnadsplanen bör följas upp årligen. Vid eventuella revideringar av utbyggnadsplanen ska stabila långsiktiga planeringsförutsättningar för såväl kommun som fastighetsägare eftersträvas.

2.4 Läsanvisning

VA-planen inleds med en bakgrundsbeskrivning av bland annat styrande lagar, förutsättningar i form av befolkningsutveckling och beskrivning av nuvarande VA-försörjning.

Den efterföljande handlingsplanen specificerar kommunens strategiska VA-arbete. Där beskrivs dels kommunens plan för utbyggnad av allmänt vatten och avlopp i grova drag tillsammans med riktlinjer kopplade till VA-utbyggnaden, dels aktiviteter som kommunen behöver prioritera under den kommande femårsperioden för att uppnå en hållbar vatten- och avloppsförsörjning

Utbyggnadsplanen utgör en separat underlagsrapport som beskriver bedömningar och prioriteringar för hur kommunen ska bygga ut allmänt vatten och avlopp på längre sikt. I underlagsrapporten redovisas områdesvisa bedömningar för alla områden med fler än 15 bostäder som idag inte är anslutna. Rapporten anger vilka områden som ska anslutas till den allmänna VA-anläggningen de kommande 15–20 åren.

3 Lagar, styrning och ansvar

3.1 Styrande lagar

Kommunernas ansvar för vatten och avlopp styrs av flera lagar. Nedan presenteras kort några av de viktigaste. Till lagarna hör även förordningar och föreskrifter som kompletterar lagarna med detaljerade bestämmelser.

3.1.1 Lagen om allmänna vattentjänster

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV) är det kommunens skyldighet att vid behov ordna vattentjänster. Enligt praxis är kommunen skyldig att bygga ut vatten och avlopp om det finns cirka 20–30 fastigheter i samlad bebyggelse med behov av detta, men även till färre fastigheter om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

När kommunen bedömer att VA-frågan behöver lösas med en allmän anläggning beslutas om ett verksamhetsområde. Inom ett verksamhetsområde har fastighetsägare rätt att på begäran få sin fastighet ansluten till den allmänna (dvs. kommunala) anläggningen. Verksamhetsområdet innebär även en skyldighet för fastighetsägare att ansluta sig till det kommunala nätet (skyldighet att betala anslutnings- och bruksavgifter).

3.1.2 Miljöbalken

Miljöbalken utgör grunden för vilka krav som ställs på utsläpp av avloppsvatten. Lagen styr även kommunens skyldighet att utöva tillsyn över utsläppen.

3.1.3 Plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen styr kommunens möjlighet och skyldighet att planera och reglera bebyggelsen. Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat möjligheterna att ordna vattenförsörjning och avlopp.

3.1.4 Livsmedelslagen

Livsmedelslagen reglerar hanteringen av dricksvatten i vattenverk, distributionen av dricksvatten och hantering av dricksvatten i livsmedelsanläggningar. Som producent av dricksvatten ansvarar kommunen för att de egna anläggningarna uppfyller kraven.

Kommunen har som kontrollmyndighet även ansvar för kontroll av hanteringen och kvaliteten på dricksvatten. Kontrollansvaret omfattar större enskilda anläggningar, allmänna anläggningar samt kommersiella anläggningar.

3.2 Kommunala styrdokument

3.2.1 Strategiska mål

Säters kommuns målarbete grundas i den vision och de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställer för mandatperioden. Kommunstyrelsen och övriga nämnder anpassar de strategiska målen till sin egen verksamhet och målen bryts ner till verksamhetsmål och aktivitetsplaner. Följande strategiska mål kan på olika sätt anknyta till VA-planering:

- *Ett miljöarbete på väg mot en hållbar kommun.* Säters kommun tar sitt ansvar för vår gemensamma framtid. De nationella och regionala miljömålen ligger till grund för ett ansvarsfullt och strategiskt lokalt miljöarbete. Kommunens verksamheter ska utveckla ett förhållningssätt som innebär kloka beslut och agerande utifrån ett miljöperspektiv. Vi ska bidra till att öka kunskap, förmåga och motivation till ett miljö- och klimatmedvetet förhållningssätt.
- *En omsorgsfull boendeutveckling.* I Säters kommun ska det alltid vara möjligt att bo, i miljöer som är hälsofrämjande och som upplevs passa den egna levnadssituationen. I all planering och byggnation är hållbarhet prioriterat. Det innebär att miljöpåverkan minimeras, att det möjliggör att människor kan skapa och upprätthålla goda sociala relationer och ger möjlighet att leva rika liv. Det är tryggt att bo och leva i Säters kommun.
- *En uppdragsbaserad kommun.* Säters kommun ska erbjuda den kommunala service som människor behöver och vill ha nu och framöver. Det kräver att vi utvecklar en ännu mer kompetent organisation som anpassar sig, är innovativ och vågar prova nya metoder. Kommunen utvecklar förhållningssätt som innebär att invånare och andra som kommer i kontakt med oss i högre grad upplever att vi är professionella, och ger effektivt och behovsanpassat bemötande.

3.2.2 Översiktsplan

Säters översiktsplan antogs 2013 och redovisar inriktningen för hur kommunen långsiktigt ska utvecklas. Ny bebyggelse ska i huvudsak anknyta till eller komplettera befintlig bebyggelsestruktur. På så vis skapas förutsättningar för attraktiva boenden både i tätort och på landsbygden i olika delar av kommunen. Samtidigt bidrar det till en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling genom att befintlig infrastruktur och service kan utnyttjas och förstärkas.

Inom ett stråk mellan Säters tätort och riksväg 69 finns huvuddelen av kommunens permanentbostäder. För att utnyttjandet av samhällsresurser och infrastruktur ska vara effektivt bör denna koncentration fortsätta. Inom denna kommundel ska det ständigt finnas planberedskap för exploatering. I kommunen finns också goda möjligheter till vidareutveckling av ett tätortsnära boende på landsbygden.

I översiktsplanen redovisas flera kommunala miljömål med anknytning till VA-planering:

- Mänsklig verksamhet försämrar inte grundvattnets kvalitet och begränsar inte användningen av grundvatten för allmän eller enskild dricksvattenförsörjning.
- Bra skydd finns för naturgrusavlagringar.
- Förebyggande åtgärder innebär att extrema vädersituationer och klimatförändringar inte hotar vattenförsörjning eller markstabilitet.
- Naturgrus nyttjas endast där det inte är tekniskt möjligt eller ekonomiskt rimligt att använda ersättningsmaterial.
- Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald och igenväxning.

För att nå de kommunala miljömålen anger översiktsplanen följande riktlinjer och strategier:

- Dricksvattenförsörjningen ska prioriteras före annan markanvändning.
- En översyn ska göras vad gäller det formella skyddet av mindre vattentäkter i kommunen. Den pågående tillsynen av enskilda avlopp kommer att leda till ett behov av åtgärder.
- Vattendirektivet ska uppfyllas vid all planläggning och byggande.
- En handlingsplan ska tas fram för att uppfylla målet att återföra näringsämnen i avloppsslam i kretsloppet.

3.2.3 Dagvattenstrategi

Säters dagvattenstrategi ska underlätta kommunens arbete med att skapa en långsiktigt hållbar och klimatanpassad dagvattenhantering. Dagvattenstrategin som antogs av kommunfullmäktige 2020 tydliggör den gemensamma viljeinriktningen för dagvattenhanteringen i kommunen. De strategier som kommunen tagit fram ska vara styrande för kommunens bebyggelseplanering och för arbetet med de allmänna anläggningarna.

I dagvattenstrategin ingår ett antal ställningstaganden med anknytning till VA-planering:

- Arbeta systematiskt för bortkoppling av dagvatten från spillvattenledningar.
- För markanvändning som kan medföra risk för att förorenat dagvatten väsentligt påverkar dricksvattentäkten eller andra föroreningskänsliga recipienter ska behovet av särskilda skyddsåtgärder utredas. Detta gäller främst för nya verksamheter och tillkommande utsläpp. Särskild vaksamhet ska gälla vid etablering eller förändring av till exempel större vägar, parkeringar och områden med miljöfarlig verksamhet.
- Vid om- eller nybyggnad av transportled för farligt gods ska kommunen bevaka sina intressen gällande dricksvattenkvalitet och vara en aktiv samrådspart till Trafikverket.

3.3 Ansvarsfördelning

3.3.1 Säters kommun

En kommun har ansvar för att ordna med vatten och avlopp för de boende i ett område om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön, se avsnitt 3.1.1. Kommunfullmäktige beslutar om vilka områden som ska försörjas med allmänt VA (s.k. verksamhetsområden).

Kommunen ansvarar även för planläggning av mark- och vattenområden. Genom det så kallade planmonopolet kan kommunen styra ny bostadsbebyggelse till områden där det är enkelt att tillgodose behoven av vatten och avlopp.

Miljö- och byggnämnden har bland annat ansvar inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden ansvarar för tillsyn av livsmedel (dricksvatten) och miljöfarlig verksamhet (avloppsvatten).

Säters kommun är också VA-huvudman. Samhällsbyggnadssektorn ansvarar för driften av den allmänna VA-anläggningen, och har rätt att ta ut avgifter av anslutna fastigheter enligt gällande VA-taxa. Förhållandet mellan VA-huvudman och fastighetsägare regleras i lagen om allmänna vattentjänster samt i kommunens allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna VA-anläggningen (ABVA). VA-huvudmannens ansvar är begränsat till de geografiska verksamhetsområden som beslutats av kommunfullmäktige.

3.3.2 Fastighetsägare

Inom verksamhetsområde för allmän VA-försörjning har respektive fastighetsägare ansvar för de anordningar som krävs för att fastigheten ska kunna kopplas samman med den allmänna VA-anläggningen. Fastighetsägare är också skyldig att erlägga avgift i enlighet med gällande VA-taxa. Ansvarsgränsen utgörs av den så kallade förbindelsepunkten som normalt är belägen omedelbart utanför fastighetsgränsen.

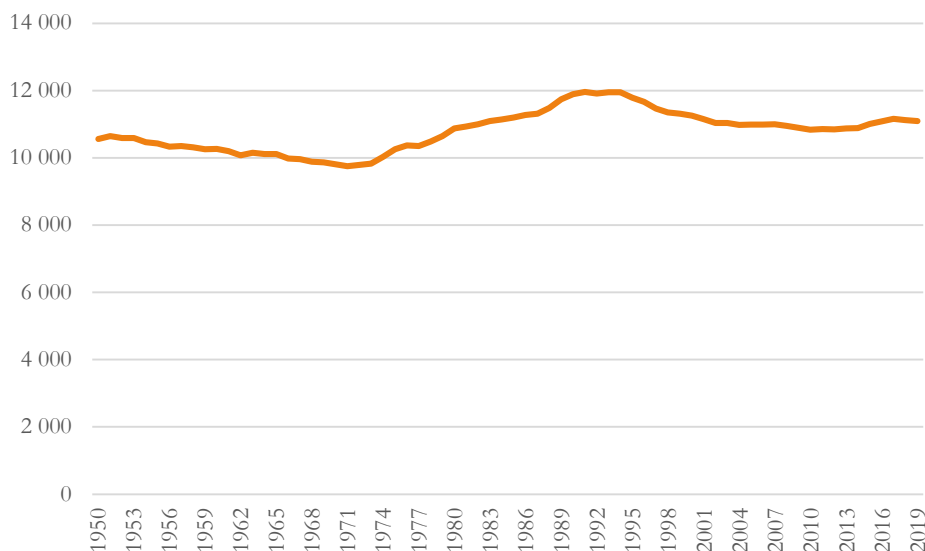
Fastigheter som är belägna utanför verksamhetsområde för allmän VA-försörjning ansvarar för att ordna VA-försörjning på egen hand, med en så kallad enskild anordning (egen brunn och eget avlopp). Det är fastighetsägarens ansvar att se till att deras små avlopp uppfyller gällande lagkrav.

4 Förutsättningar för VA-planering

4.1 Befolkningsutveckling

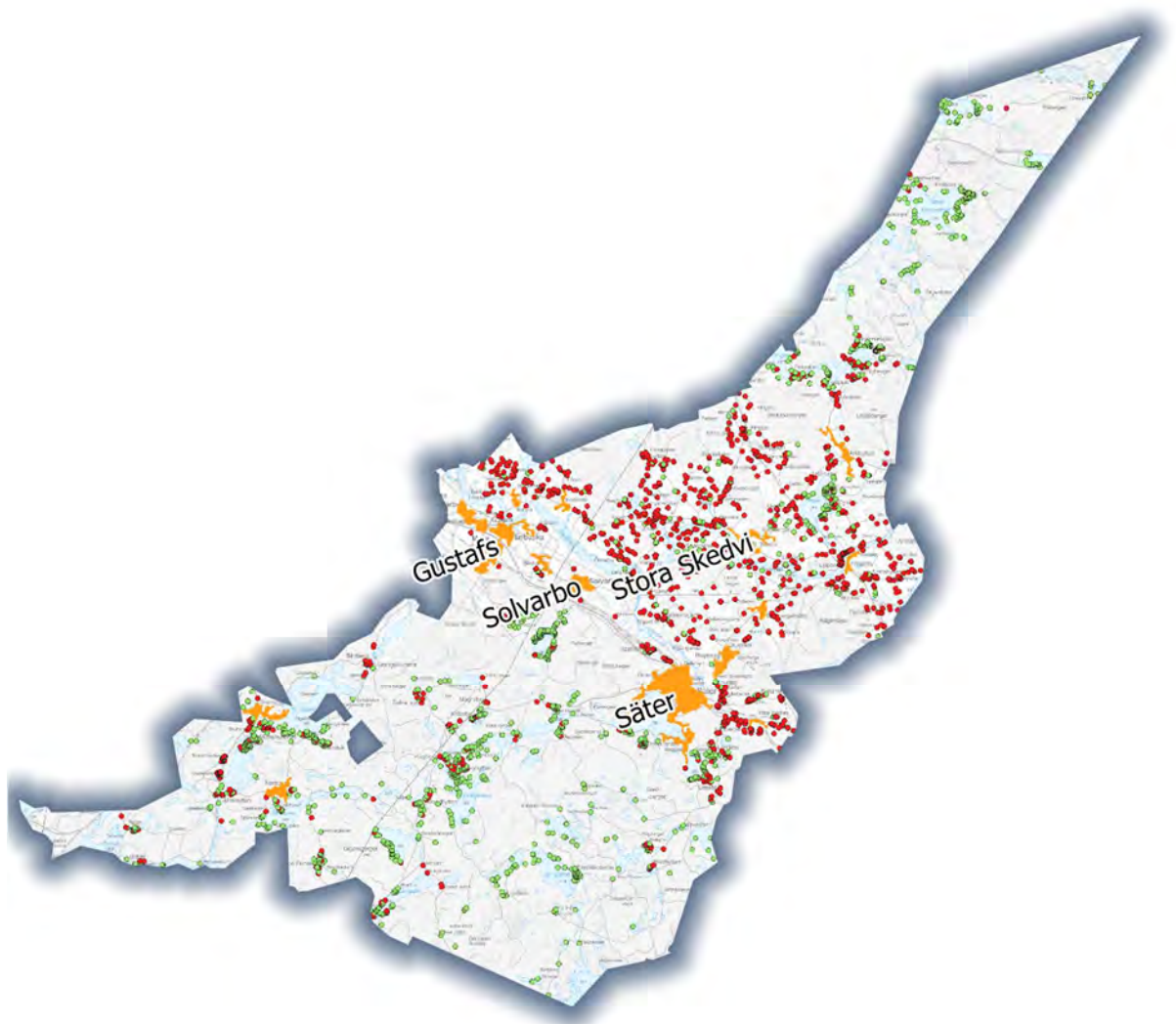
Befolkningen i Säters kommun har sedan 1950-talet varierat mellan cirka 10 000 och 12 000 innevånare (Figur 4.1). För närvarande är antalet innevånare cirka 11 000.

Figur 4.1. Befolkningsutveckling i Säters kommun sedan 1950.

4.2 Bebyggelsestruktur och bebyggelseutveckling

Kommunen inrymmer både småstad och landsbygd. I huvudsak är bostäder och arbetsplatser koncentrerade till Säters tätort samt ett stråk tvärs genom kommunen, utmed Dalälven med tätorterna i Gustafs och Stora Skedvi (Enbacka, Mora by, Kyrkbyn m.m.) samt Solvarbo (Figur 4.2). Därutöver är bebyggelsen i huvudsak koncentrerad till stråket Säter–Smedjebacken, kring Ulvsjöarna samt i anslutning till sjöarna utmed väg 771 i den norra kommundelen. Runt Dammsjön sydväst om Solvarbo finns också bebyggelse i mindre omfattning.

Figur 4.2. Tätorter och småorter i Säters kommun (orange) samt permanentbostäder (röd) och fritidsbostäder (grön) utanför tätorter och småorter.

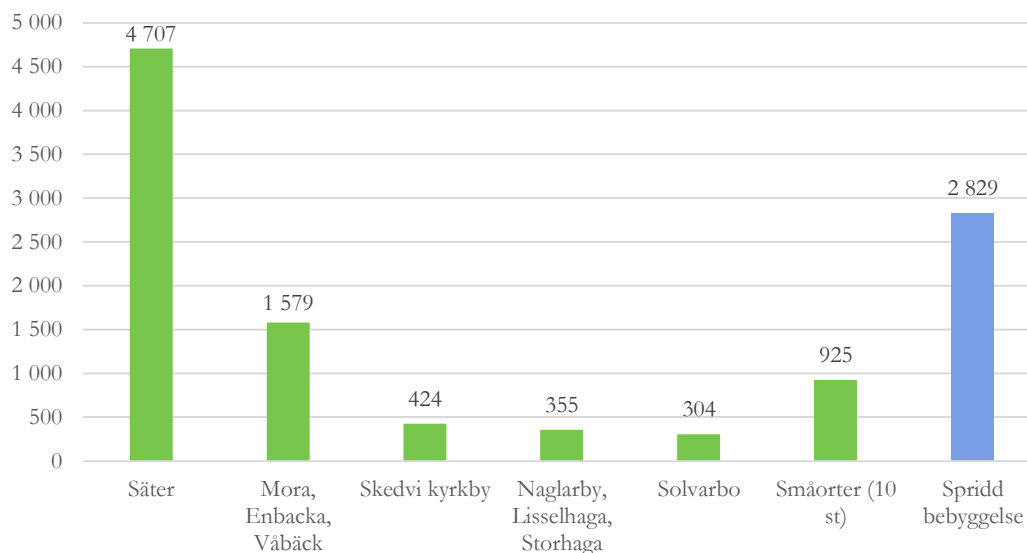
Totalt finns cirka 5 200 hushåll i kommunen. Två tredjedelar av befolkningen bor i tätorter, en tiondel bor i småorter och hela en fjärdedel bor i mer spridd bebyggelse² (Figur 4.3). Andelen utanför tätort (34 %) är därmed betydligt högre än såväl genomsnittet i Dalarna (17 %) som i Sverige (13 %). Befolkningstätheten har betydelse för både behov av, och möjligheter till, allmän VA-försörjning.

² Definition enligt statistikmyndigheten SCB:

Tätort: koncentrerad bebyggelse med 200 eller fler folkbokförda invånare

Småort: koncentrerad bebyggelse med 50–199 folkbokförda invånare

Befolkning Säters kommun 2018

Figur 4.3. Befolkning i Säters kommun år 2018 fördelat på tätorter, småorter och mer spridd bebyggelse.

Enligt Säters kommuns översiktsplan ska ny bebyggelse i huvudsak anknyta till eller komplettera befintlig bebyggelsestruktur. Därigenom uppnås ett effektivt nyttjande av samhällsresurser och infrastruktur. Samtidigt finns goda möjligheter till vidareutveckling av ett tätortsnära boende på landsbygden, inte minst i strandnära lägen. För att möjliggöra strandnära bebyggelse på landsbygden har elva områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen pekats ut i översiktsplanen (s.k. LIS-områden). Utpekande av LIS-områden innebär ett ställningstagande kring avsteg från strandskyddet. Varje enskilt LIS-projekt ska dock prövas individuellt, och förutom att skälen till strandskyddsdispens ska klargöras ska hänsyn också tas till bland annat möjligheten att anordna fungerande vatten- och avloppslösningar.

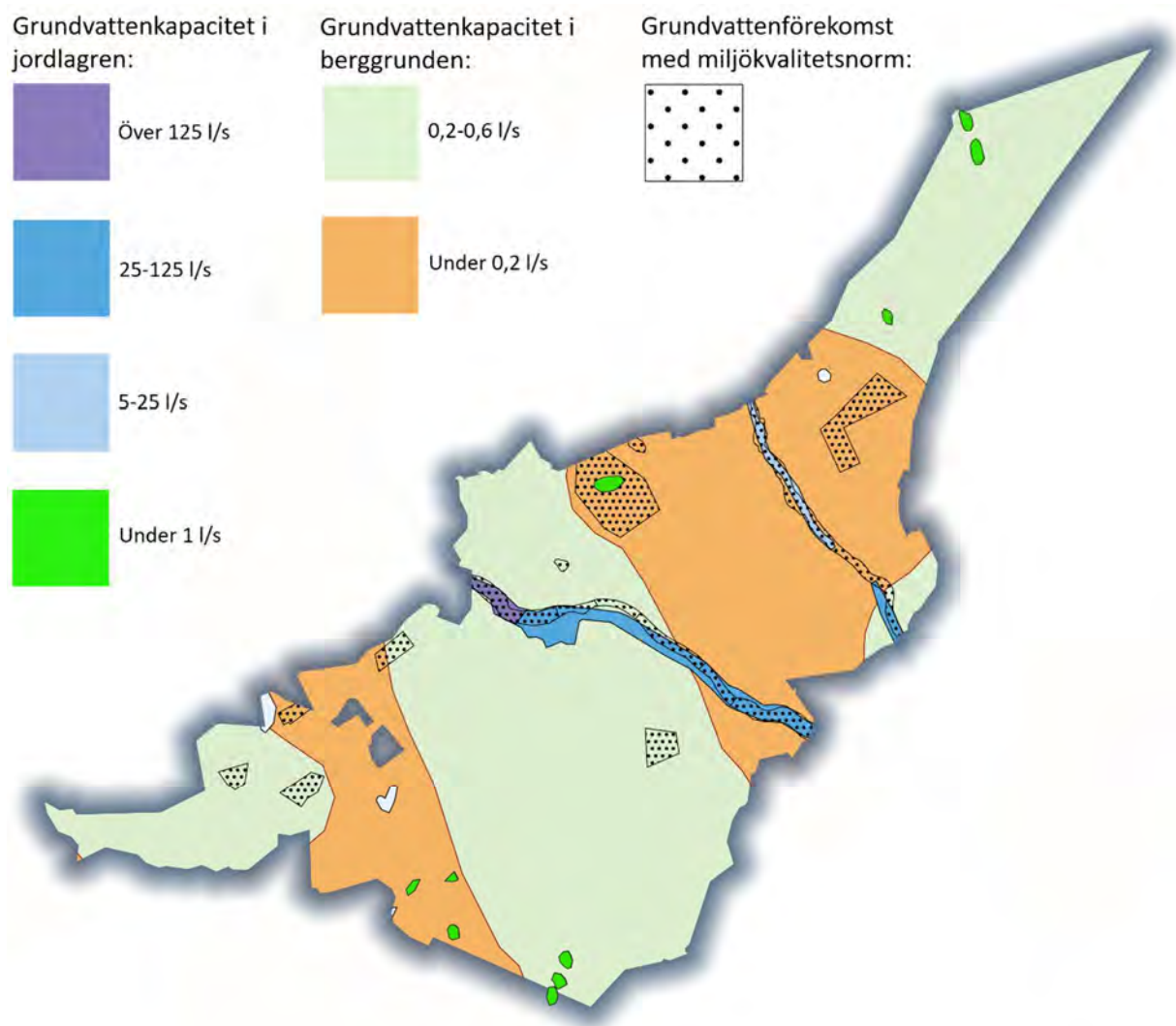
4.3 Naturgivna förutsättningar

Säters kommun utgörs i de södra och norra delarna av stora glesbefolkade skogsområden. I kommunens mitt rinner Dalälven från väster till öster. Utmed Dalälven sträcker sig ett stråk med bördig jordbruksmark, och i dess anslutning återfinns de mest tätbefolkade områdena.

De jordarter som utgör den bördiga jordbruksmarken bildades när den senaste inlandsisen drog sig tillbaka. Grovt material i form av sand och grus sjönk då till botten nära iskanten i de isälvar som transporterade smältvattnet ut mot havet. I samband med avsmältningen avsattes också stora mängder finkorniga sediment kring isälvarna, och det är dessa avlagringar som utgör den bördiga jordbruksmarken. Det grövre isälvmaterialet utgör kärnan i de rullstensåsar som sträcker sig från väst till öst.

Rullstensåsarna möjliggör mycket stora uttag av dricksvatten med bra kvalitet på flera håll i Sätters kommun³ (Figur 4.4). Det finns även andra betydande grundvattenfyndigheter i kommunen som av Vattenmyndigheten pekats ut som vattenförekomster (se avsnitt 4.4).

Figur 4.4. Grundvattenkapacitet och grundvattenförekomster med miljökvalitetsnormer i Sätters kommun. Källa: Sveriges geologiska undersökning (SGI) och Vattenmyndigheterna.

³ Länsstyrelsen i Dalarnas län (2013): Vattenförsörjningsplan – Dalarnas län. Rapport 2012:02

Den bördiga jordbruksmarken innebär vissa bekymmer ur ett vattenkvalitetsperspektiv. Marken är lättroderad vilket gör att näringsrik jord når sjöar och vattendrag. Själva jordbruket innebär därutöver ytterligare tillskott av näringsämnen till ytvattnet. Problemen med näringspåverkade sjöar och vattendrag är dock koncentrerade till ett begränsat antal mindre sjöar och vattendrag (se avsnitt 4.4) Sjöar och vattendrag utanför jordbruksbygden samt Dalälven är relativt näringsfattiga.

4.4 Miljökvalitetsnormer för vatten

Sverige har åtagit sig att genomföra EU:s vattendirektiv som syftar till att alla sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten ska uppnå en god status. Fem regionala vattenmyndigheter har därför beslutat om miljökvalitetsnormer för alla så kallade vattenförekomster. Miljökvalitetsnormerna är styrande för bland annat tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet (t.ex. avloppsreningsverk) och vid fysisk planering. Generellt gäller att verksamheter eller markanvändning som äventyrar en norm inte får tillåtas samt att vattenstatusen inte får försämras från nuvarande tillstånd.

4.4.1 Sjöar och vattendrag

För ytvatten finns miljökvalitetsnormer för ekologisk och kemisk status. Målet är att alla sjöar och vattendrag som lägst ska uppnå god ekologisk och kemisk status. Ekologisk status bedöms utifrån en rad så kallade kvalitetsfaktorer. Kvalitetsfaktorerna kan baseras på biologiska, kemiska eller fysikaliska parametrar (t.ex. sammansättning av fiskarter, halt av näringsämnen eller förekomst av vandringshinder). Kemisk status bedöms i stället utifrån halter av en rad miljögifter.

Ur ett VA-planeringsperspektiv är det framför allt påverkan från näringsämnen som kan äventyra miljökvalitetsnormer. Vattenförekomster som riskerar att inte uppnå god ekologisk status kan vara olämpliga som recipienter för såväl avloppsreningsverk som för små avlopp. I Figur 4.5 redovisas de vattenförekomster som utifrån vattenmyndighetens statusklassificeringar är näringspåverkade.

Vattenförekomsterna i Figur 4.5 påverkas dock i en relativt liten grad från avlopp. De största källorna till näringsämnet fosfor är i stället tillförsel från jordbruks- och skogsmark (Tabell 4.1). Tillförseln från skogsmark utgörs huvudsakligen av naturlig bakgrundsbelastning medan tillförseln från jordbruksmark till cirka tre fjärdedelar är ett resultat av mänsklig aktivitet. Högst andel fosfor från små avlopp är det i Milsboån och Byrbäcken (13 % respektive 9 %), medan andelen i övriga påverkade vattenförekomster är lägre (5–6 %). Dessa siffror bygger dock på SMHI:s S-HYPE modell, som förmodligen ger en kraftig överskattning av de små avloppens betydelse. I modellen tas till exempel inte

Figur 4.5. Näringspåverkade sjöar och vattendrag i Sätters kommun enligt vattenmyndighetens klassificeringar av miljöproblem 2010–2016.

hänsyn till avloppens läge i förhållande till recipienten. Mycket talar för att markens fosforavskiljande förmåga är stor, och att i princip ingen fosfor når recipienten om avståndet är 150 meter eller längre⁴. Lokala variationer i markens avskiljande förmåga innebär dock att generella krav om fosforavskiljning för små avlopp är befogade även när avståndet till recipienten är stort⁵.

⁴ Ridderstolpe P och Hylander L (2018): Bedömning av självrening och retention i mark vid provning av små avlopp – smittskydd och fosfor. VA-guiden.

⁵ Enligt nuvarande nationell vägledning kring små avlopp får fosforavskiljning utanför den egna anläggningen inte tillgodoräknas. I normalfallet ska därför 70 procent av fosfor avskiljas inom den egna anläggningen, oavsett avstånd till recipient.

Tabell 4.1. Källor till näringsämnet fosfor i näringspåverkade vattenförekomster i Säters kommun. Modellberäknad fördelning, tillgänglig på SMHI:s vattenwebb

Källa	Andel (%)
Jordbruk	65
Skog och hygge	24
Enskilda avlopp (dvs. små avlopp)	6
Urbant inkl. dagvatten	2
Avloppsreningsverk	0,1
Industri	0
Övrigt	3

4.4.2 Grundvatten

För grundvatten finns miljökvalitetsnormer om kvantitativ och kemisk status. Kvantitativ status bestäms utifrån vattentillgång, medan den kemiska statusen bestäms utifrån halter av miljögifter eller andra föroreningar.

Enligt vattenmyndighetens senaste statusklassificering uppnår samtliga grundvattenförekomster i Säters kommun såväl god kvantitativ som kemisk status. Grundvattenförekomsternas läge finns redovisade i Figur 4.4.

4.5 Skyddsbehov

En hållbar VA-planering behöver ta hänsyn till olika typer av skyddsbehov, både för att minimera påverkan vid utsläpp av renat avloppsvatten och för att säkerställa dricksvattenresurser.

4.5.1 Ytvatten

För ytvatten utgörs skyddsbehovet till stor del av att minimera belastningen på redan näringspåverkade sjöar och vattendrag (se avsnitt 4.4.1). Dessutom behöver sjöar och vattendrag som används för bad skyddas från de smittoämnen som finns i avloppsvatten. I kommunen finns sex kommunala badplatser: Ljusternbadet, Skönvik, Solvarbo-Dammsjön, Hyen, Övre Klingen och Lilla Ulvsjön. Andra sjöar och vattendrag nyttjas dock även de för bad, vilket gör skyddsbehovet mer generellt.

4.5.2 Grundvatten

I Länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan klassificeras hela Badelundaåsens sträckning genom Säters kommun som en viktig och skyddsvärd grundvattenförekomst av regionalt intresse⁶. Hela Svärdsjöåsens sträckning genom Säters kommun klassificeras som en viktig och skyddsvärd grundvattenförekomst av kommunalt intresse.

Åsarna består av genomsläppliga material, och på en hel del håll saknas mer finkorniga och täta jordlager vid markytan. Detta medför en hög sårbarhet som bland annat innebär att små avlopp kan riskera att förorena viktiga dricksvattentäkter.

De större allmänna dricksvattentäkterna har ett visst formellt skydd genom beslutade vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter. Ett beslut om vattenskyddsområde innebär dock inget heltäckande skydd, och flera områden saknar moderna skyddsföreskrifter (Tabell 4.2)

Tabell 4.2. Vattentäkter med vattenskyddsområden i Säters kommun

Vattentäkt	Skyddsområde inrättat
Uppbo	1971
Solvarbo	1978
Uggelbo	1978
Lövåsen	2011
Nyberget	2011

I den regionala vattenförsörjningsplanen föreslås flera åtgärder för att öka skyddet för grundvattnet och dricksvattenförsörjningen:

- Vattenskyddsområden bör omarbetas eller nybildas för samtliga allmänna vattentäkter med undantag av Lövåsens och Nybergets vattentäkter
- Lokala föreskrifter för mindre enskilda vattentäkter bör utarbetas av kommunen
- Kommunen bör behandla den långsiktiga vattenförsörjningen i översiktsplanen
- Kommunen bör utarbeta riktade informationsåtgärder mot enskilda dricksvattenbrunnsägare
- Beredskapsplaner bör utarbetas och ajourhållas. Beredskaps- och reservvattenfrågan bör utredas generellt och dokumenteras
- Nyetablering av ordinarie- eller reservvattentäkt för Uggelbo vattentäkt

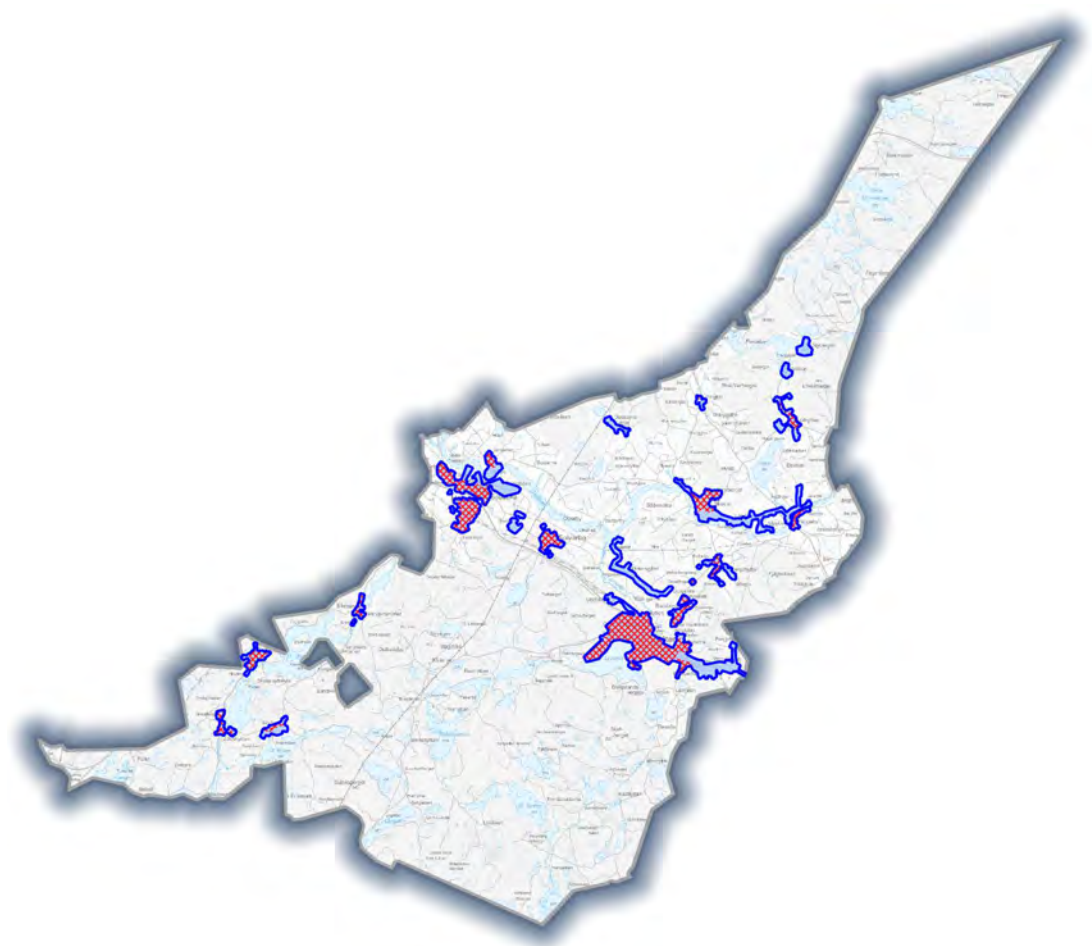
⁶ Länsstyrelsen i Dalarnas län (2013): Vattenförsörjningsplan – Dalarnas län. Rapport 2012:02

5 Nuvarande VA-försörjning

Hushållens behov av vatten och avlopp kan antingen tillgodoses genom kommunens VA-nät eller genom egna små avlopp och dricksvattenbrunnar. Kommunfullmäktige beslutar vilka geografiska områden som ska försörjas via kommunens nät, dessa områden kallas verksamhetsområden. Verksamhetsområden kan omfatta en eller båda av de så kallade vattentjänsterna vattenförsörjning (dvs. dricksvatten) och spillvatten (dvs. avlopp). I Säters kommun finns ett större verksamhetsområde för vattenförsörjning, där en del även är verksamhetsområde för spillvatten (Figur 5.1).

Vatten- och avloppsförsörjningen inom verksamhetsområden kallas för "allmän", medan den för de hushåll som själv måste ordna med vatten eller avlopp kallas "enskild". "Enskild" kallas det även när flera fastighetsägare gemensamt ordnar med vatten eller avlopp.

Figur 5.1. Verksamhetsområde för vattenförsörjning och spillvatten (rött raster) samt verksamhetsområde för enbart vattenförsörjning (blå yta).

5.1 Dricksvatten

5.1.1 Allmän vattenförsörjning

Tre fjärdedelar av Säters innevånare försörjs med allmänt dricksvatten⁷. Dessutom försörjs cirka 30 procent av fritidshusen med allmänt dricksvatten. Det allmänna dricksvattnet kommer från tolv grundvattentäkter (Tabell 5.1) och levereras via 208 km ledningar och åtta reservoarer.

Tabell 5.1. Allmänna vattentäkter i Säters kommun

Vattentäkt	Antal anslutna (pe)
Arkhyttan	150
Grängshammar	20
Gussarvshyttan	60
Lövåsen	20
Norbo	90
Nyberget	20
Pingbo	20
Skenshyttan	75
Solvarbo	2 500
Ugglebo Säter	7 100
Ulvshyttan	200
Uppbo	900

För att säkerställa den allmänna dricksvattenförsörjningen behöver skyddsområden, reservvattenförsörjning och beredskapsplaner ses över (se avsnitt 4.5.2). Flera allmänna vattentäkter saknar vattendom. På sikt behöver även en lokal vattenförsörjningsplan tas fram.

Samtliga allmänna dricksvattentäkter omfattas av Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter som ställer krav på provtagning och kvalitet.

5.1.2 Enskild vattenförsörjning

En fjärdedel av Säters innevånare har inte tillgång till allmänt dricksvatten och måste därför själva lösa sin vattenförsörjning. För fritidshusen är den andelen cirka 70 procent. Dricksvattenförsörjningen kan då antingen lösas genom egen brunn på fastigheten eller genom att gå samman med grannar och tillsammans anlägga en gemensam brunn. I Säter

⁷ Länsstyrelsen i Dalarnas län (2013): Vattenförsörjningsplan – Dalarnas län. Rapport 2012:02

har sju av tio fastigheter med enskild vattenförsörjning egen brunn, medan tre av tio är anslutna till en gemensam anläggning (Tabell 5.2).

Tabell 5.2. Enskilda gemensamma vattentäkter i Säters kommun⁸

Vattentäkt	Antal permanentboende	Antal fritidsboende
Bodarna	110	
Dyviken		75
Långberget	50	
Nyberget fritidsområde	15	45
Ovanbäcken	62	5
Solvarbo nya	44	
Stockbro Österby	250	20
Stoltens fåbodar	10	40
Södersåtra	50	20
Tyskbo	45	5
Åsen Tåå Bomsarvet	49	
Övre Stubbersbo	<i>uppgift saknas</i>	<i>uppgift saknas</i>

De gemensamma enskilda vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller har ett uttag på mer än 10 kubikmeter per dygn, samt kommersiella verksamheter, omfattas av Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter som ställer krav på provtagning och kvalitet. Miljö- och byggnämnden vid Säters kommun ansvarar för kontroll av anläggningarna.

Egna brunnar eller mindre gemensamma enskilda vattentäkter omfattas inte av kraven på provtagning och kvalitet. Det är därför upp till fastighetsägarna själva att kontrollera dricksvattnet. Totalt får cirka en femtedel av befolkningen sitt dricksvatten från drygt 700 brunnar som inte omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter.

Generellt vet man inte särskilt mycket om kvaliteten i enskilda brunnar som inte omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter, men undersökningar på nationell nivå har visat att det generellt sett finns stora kvalitetsproblem⁸. Omkring en tredjedel har otillfredsställande kvalitet kemiskt eller bakteriellt. Problem kan förekomma med exempelvis förekomst av bakterier, höga radonhalter, höga halter av kväveföreningar, fluorid, salt grundvatten, vägsalt, uran, tungmetaller och bekämpningsmedel.

I Dalarna genomfördes två länstäckande undersökningar av enskilda bergborrade brunnar 2005–2006⁸. För Säters del indikerar undersökningarna att problem med tungmetaller eller radon är relativt ovanliga. Inte i något fall påvisades höga metallhalter, och radonhalter över

⁸ Länsstyrelsen i Dalarnas län (2013): Vattenförsörjningsplan – Dalarnas län. Rapport 2012:02

riktvärdet påvisades endast i tre procent av brunnarna. I en femtedel av brunnarna överskreds dock det då gällande riktvärdet för uran på 15 mikrogram per liter (sedan dess har WHO höjt riktvärdet till 30 mikrogram per liter).

5.2 Spillvatten

5.2.1 Allmän spillvattenförsörjning

Cirka 8 000 av Säters 11 000 innevånare har sitt spillvattenavlopp anslutet till kommunens VA-nät⁹. Anslutningsgraden för småhusfastigheter är 62 procent, medan den för fritidsfastigheter är 10 procent.

Spillvattnet renas i nio avloppsreningsverk av varierande storlek (Tabell 5.3). Reningsverket i Grängshammar kommer att läggas ner, och spillvattnet ska i stället föras över till Ulvshyttans avloppsreningsverk. Även för andra reningsverk kan förändringar bli aktuella. Flera reningsverk kan behöva utökad kapacitet och nya miljötillstånd, och för närvarande pågår en vägvalsstudie för avloppsreningsverken i Säter, Gustafs och Solvarbo.

Tabell 5.3. Kommunala avloppsreningsverk i Säters kommun

Reningsverk	Tillståndsgiven/ anmäld belastning (pe)	Uppmätt belastning (pe, 90:e percentil*)	Recipient	Utvecklingsbehov
Säters	8 000	4 272	Ljusterån	Nytt tillstånd krävs. Eventuellt ökad kapacitet. Minskad påverkan på Ljusterån. Minskad bräddning. Vägvalsstudie pågår.
Gustafs	2 500	1 091	Dalälven	Nytt tillstånd krävs. Kapacitetsproblem. Olämpligt läge. Minska bräddning.
Solvarbo	500	322	Dalälven	
Fäggeby	300	62	Dalälven	Underhållsbehov. Kapacitet behöver utredas.

⁹ SCB Statistikdatabasen, siffror för 2015

Tabell 5.3. Fortsättning

Reningsverk	Tillståndsgiven/ anmäld belastning (pe)	Uppmätt belastning (pe, 90:e percentil*)	Recipient	Utvecklingsbehov
Ulfshyttan	750	91	Lilla Ulvsjön	Underhållsbehov. Kommer att ta emot spillvatten från Grängshammar, cirka 2023.
Grängshammar	75	11	Grängshammarsån	Kommer att läggas ner när överförings- ledning är klar, cirka 2023.
St Skedvi	500	464	Dalälven	
Arkhyttan	300	46	Nyängsån	
Pingbo	Litet avloppsrenings- verk som likställs med enskilda anläggningar, försörjer ett tiotal fastigheter.			Nytt verk 2019. Kan eventuellt överlämnas till fastighetsägarna.

* Baseras på fyra provtagningar under 2020 (tre provtagningar för Ulfshyttan). Värdena bedöms som relativt osäkra.

Två reningsverk använder recipienter där det finns risk att miljökvalitetsnormer inte kommer kunna följas till följd av näringspåverkan (Arkhyttan och Säters; Figur 5.2). Detta påverkar bland annat möjligheterna till utökade tillstånd.

Ett sätt att minska miljöbelastningen från avloppsreningsverk är att minska mängden föroreningar vid källan, det vill säga i hushållens och verksamheternas spillvatten. Detta arbete brukar kallas uppströmsarbete, och kan till exempel innebära påverkan på konsumtionsvanor, påverkan på beteenden kring vad som spolas ner, skärpta lagar eller bättre tillsyn över att lagar efterlevs. I Säters kommun bedrivs inget systematiskt uppströmsarbete, men ett visst uppströmsarbete i den löpande verksamheten.

5.2.2 Enskild spillvattenförsörjning (små avlopp)

I Säters kommun finns ungefär 1 400 permanentbostäder och nästan lika många fritidsbostäder som inte ingår i verksamhetsområde för allmänt spillvatten¹⁰. Så gott som alla permanentbostäderna, men också en stor andel av fritidsbostäderna, antas ha små avlopp (s.k. enskilda avlopp). Ungefär hälften av alla fastigheter med små avlopp saknar

¹⁰ Antal abonnenter i sopkärlsregistret med helårstömning respektive sommartömning

Figur 5.2. Kommunala avloppsreningsverk (turkosa punkter), verksamhetsområde för spillvatten (svart raster) samt näringspåverkade sjöar och vattendrag (röd färg).

dock tillstånd, alternativt har tillstånd som är äldre än 25 år. Ett gammalt tillstånd innebär ofta att avloppet inte lever upp till dagens krav på rening. På senare år har cirka 900 små avlopp tillsynats, huvudsakligen norr om Säterns tätort. Tillsynen ledde till att hela 40 procent av de undersökta avloppen belades med förbud.

6 Handlingsplan

6.1 Plan för kommunen i stort

Flera strategiska VA-frågor berör både områden som har eller ska få allmänt VA och områden som inte ska ingå i kommunala verksamhetsområden för vatten och avlopp. Den typen av aktiviteter behöver styras centralt inom kommunorganisationen, även om själva genomförandet förutsätter ett förvaltningsövergripande arbete. Exempel på sådana frågor är VA-planering som styr vilka områden som ska ingå i verksamhetsområden, planering av nödvattenförsörjning och samordning av VA-planering med kommande översiktsplanering.

Under den femårsperiod med prioriterade aktiviteter som ingår i handlingsplanen kan andra aktiviteter behöva prioriteras. Det strategiska VA-arbetet behöver dessutom fortsätta efter perioden. Såväl kontinuerlig uppföljning som planering för framtida aktiviteter är därför viktiga frågor som behöver styras centralt inom kommunorganisationen.

Under perioden 2022–2025 är följande aktiviteter prioriterade:

Aktivitet	Ansvarig	Tidsperiod	Kommentar
Uppföljning av VA-planen	Samhällsbyggnadssektorns ledning	Årligen	Uppföljning av genomförandet av VA-planens aktiviteter. Vid behov inkluderas nya aktiviteter.
Utredning av VA-behov i utredningsområden	Samhällsbyggnadssektorns ledning	2023–2025	Utredning av områden där mer underlag krävs innan bedömning utifrån §6 LAV.
Översyn av VA-behov i bevakningsområden	Samhällsbyggnadssektorns ledning	Vart 4:e år	En förnyad bedömning utifrån §6 LAV görs för de områden där VA-behovet sannolikt kan förändras.
Ta fram nödvattenplan	Samhällsbyggnadssektorns ledning	Enligt kommuns krisberedskapsplanering.	Aktiviteten genomförs inom ramen för kommuns krisberedskapsplanering.
Samordning mellan översiktsplan och VA-plan	Samhällsbyggnadssektorns ledning	I samband med översiktsplanering.	

6.2 Plan inom verksamhetsområde för allmänt VA

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen i Säter kommun är VA/Renhållnings-enheten. I den allmänna VA-anläggningen ingår vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera.

VA-huvudmannen ansvarar för planering och drift av den allmänna VA-anläggningen.

Under perioden 2022–2025 är följande aktiviteter prioriterade:

Aktivitet	Ansvarig	Tidsperiod	Kommentar
Strategisk utredning av anläggningar	VA-huvudmannen	Pågående	Vägvalsutredning för Säter, Gustafs och Solvarbo.
Se över miljötillstånden för reningsverken	VA-huvudmannen		Ses över i samband med strategiska utredningar. Prioritetsordning: Gustafs före Säter. Tidsplan finns ej.
Inrätta eller uppdatera vattenskyddsområden	VA-huvudmannen	2016–2030	Uppdateras utifrån prioritetsordning som beslutats i kommunfullmäktige: Prioritetsordning Projektstart Solvarbo Ugglebo Säter2016 Ugglebo-Säter2016 Ulfshyttan2019 Arkhyttan2022 Gussarvshyttan2030 Pingbo2030 Tidsperioden avser projektstart, ej slutförande.
Uppdatera vattendomar	VA-huvudmannen		Vattendomar söks i samband med inrättande eller uppdatering av vattenskyddsområden.
Se över VA-taxa	VA-huvudmannen		Inväntar Svenskt Vattens nya taxeförslag.
Uppdatera ABVA	VA-huvudmannen		De allmänna bestämmelserna för vatten och avlopp (ABVA) behöver uppdateras i samband med att VA-taxan ses över.
Uppdatera förnyelseplaner (vattenverk, reningsverk, ledningsnät)	VA-huvudmannen	Löpande	
Översyn av nuvarande verksamhetsområden	VA-huvudmannen	Löpande	

6.3 Plan för utbyggnad av allmänt VA

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV) ska kommunen inrätta verksamhetsområden och bygga ut vatten och avlopp om detta med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas i ett större sammanhang.

I fem områden finns behov av anslutning till den allmänna dricks- och spillvattenanläggningen (Tabell 6.1). I fyra områden bedöms hushållen för närvarande kunna försörjas med enskilda anordningar, men områdena är av en sådan karaktär att detta kan komma att ändras på 10–20 års sikt. Dessa områden har därför klassificerats som bevakningsområden. För två områden saknas tillräckligt underlag för bedömning: Uppbo och Klacken. Områdena har därför klassificerats som utredningsområden. Samtliga bedömningar redovisas i VA-utbyggnadsplanen.

För nuvarande pågår en översyn av lagen om allmänna vattentjänster som kan leda till vissa förändringar kring utbyggnad av allmänt VA. För områdena i Tabell 6.1 finns behov att lösa VA-frågan i ett större sammanhang, och utifrån nuvarande lagstiftning är kommunen då skyldig att bygga ut allmänt VA. I utredarens förslag till ny lagstiftning öppnas det dock upp för alternativa lösningar som ger ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön, till exempel att enskilda på frivillig väg inrättar och driver en gemensam anläggning¹¹. Om förslaget går igenom kan andra typer av lösningar än allmänt VA övervägas för ett eller ett par områden i Tabell 6.1, framför allt för Dammsjön.

De behov som identifierats i utbyggnadsplanen består huvudsakligen av spillvattenanslutning (dvs. avlopp). Det bedöms dock som mest rationellt att alltid bygga ut allmänt dricksvatten i samband med spillvattenutbyggnad.

Tabell 6.1. Tidsplan för utbyggnad av allmänt VA

Område	Ungefärligt antal fastigheter	Planerad anslutning	Planerat avloppsreningsverk
Uggelbo/Nordåker	30	2027–2028*	Säter
Dalkarsnäs	70	2033	Säter
Skenshyttan	50	2035	Ulfshyttan**
Dammsjön (norra sidan)	60	2038	Solvarbo**
Dammsjön (södra sidan)	20	2040	Solvarbo**

* anslutning kommer att ske allteftersom utbyggnaden blir färdig

** kan komma att ändras utifrån strategisk utredning

¹¹ Vägar till hållbara vattentjänster, SOU 2018:34

Under perioden 2022–2025 är följande aktiviteter prioriterade:

Aktivitet	Ansvarig	Tidsperiod	Kommentar
Utbyggnad vid exploatering	VA-huvudmannen	Löpande	Nya områden som förutsätter allmänt VA ansluts innan byggnation.
Utbyggnad till befintliga områden (Tabell 6.1)	VA-huvudmannen	2022–	Befintliga områden som bedömts falla under §6 LAV ansluts utifrån tidsplan. Planering och projektering behöver påbörjas omgående.
Översyn av tidsplanen i utbyggnadsplanen	VA-huvudmannen	Varje år	

6.3.1 Riktlinjer för ersättning för onyttigbliven VA-anordning

I områden där kommunen bygger ut vatten och avlopp kommer fastighetsägare med egna små avlopp eller dricksvattenbrunnar inte längre ha nytta av sina anordningar. Enligt vattentjänstlagen ska VA-huvudmannen då betala skälig ersättning. Ersättningen ska utgå från anordningens art, ålder och skick. Ersättningen för onyttigbliven anordning innebär inte att anordningar byter ägare, utan fastighetsägaren fortsätter att äga anordningen.

Förutsättning för ersättning är att den enskilda anordningen blivit onyttig, det vill säga dels att anordningen varit nyttig och att fastighetens behov av vattentjänster inte längre kommer att tillgodoses genom den enskilda anordningen.

Förutsättningar för ersättning för onyttigbliven enskild avloppsanordning:

- Fastigheten ingår i verksamhetsområdet för spillvattenförsörjning, fastställt av kommunfullmäktige.
- Ersättning ges inte om fastighetsägaren vid tiden för anläggandet kunnat skaffa sig kännedom om att avloppsutbyggnad var planerad.
- Anordningen ska ha giltigt tillstånd. Tidsbegränsat tillstånd räknas inte som giltigt när det löpt ut.
- Avskrivningstid är 15 år och värdet på anordningen skrivs av med 6,7 procent-enheter per år.
- Anordningens ålder beräknas från anläggningsdatum fram till datum då faktura för anläggningsavgift för allmänt VA är betald.
- Fastighetsägaren ska kunna styrka anordningens ålder samt kostnad för anordningen med kvitto. Dokumenterade och verifierade kostnader för material och arbete ersätts. Eget arbete eller övriga kostnader (t.ex. projektering eller tillstånd) ersätts inte.
- Kan fastighetsägaren inte styrka kostnader för anordningen tillämpas en schablonersättning. Även för schablonersättning tillämpas avskrivning enligt ovan. Om anordningens ålder inte kan fastställas genom dokumentation bedömer Säters kommun ensamt anordningens ålder.
- Vid delad anordning ges ersättning i relation till ägarandel.

- Maximalt ges ersättning som motsvarar spillvattenandelen i anläggningsavgiften (den avgift fastighetsägare betalar vid anslutning) enligt gällande VA-taxa¹².
- Torrtoaletter (förbränningstolett, mulltoalett mm) ersätts inte.

Förutsättningar för ersättning för onyttigbliven enskild vattenanordning:

- Fastigheten ingår i verksamhetsområdet för vattenförsörjning, fastställt av kommunfullmäktige.
- Ersättning ges inte om fastighetsägaren vid tiden för anläggandet kunnat skaffa sig kännedom om att vattenutbyggnaden var planerad.
- Vattenkvaliteten ska vara tjänlig och tillgången på vatten ska vara god och långsiktig. Fastighetsägaren ska framställa underlag som visar detta.
- Avskrivningstid är 20 år och värdet på anordningen skrivs av med 5 procentenheter per år.
- Anordningens ålder beräknas från anläggningsdatum fram till datum då faktura för anläggningsavgift för allmänt VA är betald.
- Fastighetsägaren ska kunna styrka anordningens ålder samt kostnad för anordningen med kvitto. Dokumenterade och verifierade kostnader för material och arbete ersätts. Eget arbete eller övriga kostnader (t.ex. projektering eller tillstånd) ersätts inte.
- Kan fastighetsägaren inte styrka kostnader för anordningen fastställs ersättningen av Säter kommun, efter en bedömning av anordningens skick och ålder.
- Vid delad anordning ges ersättning i relation till ägarandel.
- Maximalt ges ersättning som motsvarar vattenandelen i anläggningsavgiften (den avgift fastighetsägare betalar vid anslutning) enligt gällande VA-taxa.

¹² Aktuell VA-taxa redovisas på Säter kommuns webbplats:
www.sater.se/kommun-demokrati/planer-taxor-och-styrdokument/taxor-och-avgifter/

6.4 Plan i väntan på utbyggnad av allmänt VA

I områden som är på väg att anslutas till den allmänna VA-anläggningen ska följande riktlinjer och övergångsbestämmelser gälla fram till dess att utbyggnaden sker.

6.4.1 Riktlinjer för små avlopp i väntan på anslutning till allmänt VA

Allmänna riktlinjer

- Vid ansökan om förhandsbesked, bygglov eller tillstånd för små avlopp ska fastighetsägaren informeras om att fastigheten är på väg att anslutas till allmänt VA.
- För nya små avlopp beviljas endast tidsbegränsade tillstånd.
- Fastighetsägare som väljer att anlägga avlopp i väntan på anslutning till allmänt VA kommer inte få ersättning för onyttigbliven anordning.
- Åtgärder på små avlopp utifrån redan ställda förbättringskrav berättigar till ersättning för onyttigbliven anordning.

Om-, till- eller nybyggnad av bostadshus

- Sluten tank kan accepteras för spillvatten från sedvanlig vattentoalett, bad, disk och tvätt som en tillfällig lösning när anslutning till allmänt VA planeras inom 3 år.
- Sluten tank kan accepteras för spillvatten från sedvanlig vattentoalett som en tillfällig lösning när anslutning till allmänt VA planeras inom 10 år. Bad-, disk- och tvättvatten leds till en separat tillfällig avloppsanordning.
- Vid om- eller tillbyggnad av bostadshus kan befintliga avloppssystem accepteras såvida de inte orsakar klagomål eller orsakar hälsorisker.

Tillsyn av små avlopp

- Tillsyn av undermåliga små avlopp prioriteras inte inom de områden som ligger tidigt i VA-utbyggnadsplanen (2027–2028), men kan bli aktuellt för områden som planeras att ansluts senare. Krav på förbättringar kan ändå komma att ställas i samband med större tillbyggnader eller vid uppenbara olägenheter.
- Fastighetsägare inom områden som är på väg att anslutas till allmänt VA kan ansöka om uppskov från redan ställda förbättringskrav för små avlopp hos miljö- och byggnämnden. Befintliga avloppssystem kan accepteras såvida de inte orsakar klagomål eller hälsorisker. Vid bedömning om uppskov tas hänsyn till riskbild samt när anslutning till allmänt VA planeras.

6.4.2 Särskilda riktlinjer för små avlopp i utrednings- och bevakningsområden

- Vid ansökan om förhandsbesked, bygglov eller tillstånd för små avlopp ska fastighetsägaren informeras om att fastigheten ingår i ett utrednings- eller bevakningsområde.
- Vid handläggning av förhandsbesked, bygglov och tillstånd för små avlopp ska lösningar som inte skapar ett behov av allmänt VA eftersträvas.

6.5 Plan utanför verksamhetsområde för allmänt VA

I områden som fortsatt ska försörjas med enskilda anordningar vilar ansvaret för VA-försörjning på fastighetsägarna. Tillsynsansvaret för fastighetsägarnas små avlopp vilar på miljö- och byggnämnden. Prövning och tillsyn av små avlopp sker utifrån beslutade riktlinjer¹³.

Utanför verksamhetsområdet för allmänt VA finns stora behov av tillsyn, vilket kräver strategisk planering. Miljö- och byggnämnden är en fristående nämnd. Åtgärderna i VA-planen utgör därför inte ett formellt beslut för vilka aktiviteter nämnden ska prioritera, utan ska ses som ett förslag.

Under perioden 2022–2025 är följande aktiviteter prioriterade:

Aktivitet	Ansvarig	Tidsperiod	Kommentar
Ta fram tillsynsplan för små avlopp	Miljö- och byggnämnden		Tidsplan beslutas av Miljö- och byggnämnden.
Följa upp förbud för utsläpp från små avlopp	Miljö- och byggnämnden	Löpande	
Utreda hur större enskilda vattentäkter ska skyddas	Miljö- och byggnämnden	2023–2025	Åtgärd enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram där kommunens eventuella ansvar behöver utredas.

¹³ Riktlinjer för prövning och tillsyn av små avlopp, antagen av miljö- och byggnämnden 2018-09-26, § 110

2022-02-01

Utbyggnadsplan för allmänt VA

Underlagsrapport till VA-plan

**SÄTERS
KOMMUN**

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Utbyggnadsplan för allmänt VA		
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer

Författningsstöd
Revidering
Bör revideras senast

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Metod	4
2.1	Bedömning av utbyggnadsbehovet i Säter	4
2.1.1	Urval av områden	4
2.1.2	Bedömning av större sammanhang	5
2.1.3	Bedömning av hälsoskäl	5
2.1.4	Bedömning av miljöskäl	6
2.1.5	Beskrivning av bedömda parametrar	6
2.1.6	Resultaterande bedömning	7
2.2	Prioriteringsordning för utbyggnad	8
3	Resultat	8
3.1	Utbyggnadsbehov	8
3.2	Tidsplan för utbyggnad	8
4	Områdesvisa bedömningar	10
4.1	Guldsmedsboviken	10
4.2	Skommarsveden	12
4.3	Nyberget	14
4.4	Dyviken	16
4.5	Uppbo	18
4.6	Landa backe	20
4.7	Stocksbro	22
4.8	Bodarne	24
4.9	Backa	26
4.10	Dammsjön norra	28
4.11	Dammsjön östra	30
4.12	Uggelbo (och Nordåker)	32
4.13	Klacken	34
4.14	Ytterheden	36
4.15	Stoltens fäbod	38
4.16	Dalkarlsnäs-Maggsta	40
4.17	Lerviken	42
4.18	Gessån	44
4.19	Källarbo	46
4.20	Fiskarbo	48
4.21	Nyhyttan	50
4.22	Sandvik	52
4.23	Skenshyttan	54
4.24	Skenshyttan Flaxan	56
4.25	Norbo	58
4.26	Ingevallsbo	60
4.27	Finnfäbodarna	62
4.28	Embjörs	64

1 Bakgrund

Underlagsrapporten utgör en del av Säter kommuns VA-plan och redovisar bedömningar av VA-utbyggnadsbehovet inom befintlig bebyggelse de kommande 15–20 åren. Bedömningarna har gjorts av en arbetsgrupp bestående av företrädare för VA-huvudman, samhällsplanering och miljökontor. Arbetet har skett med stöd av H2OCON Miljö- och vattenkonsult AB.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV) ska kommunen inrätta verksamhetsområden om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang. I praktiken inträder kommunens skyldighet först när det finns cirka 20–30 sammanhängande fastigheter som har behov utifrån skyddet för människors hälsa eller miljön. Om bebyggelsen är tät kan dock områden med ett mindre antal fastigheter också omfattas av skyldigheten.

2 Metod

2.1 Bedömning av utbyggnadsbehovet i Säter

Samtliga bostadsområden inom Säter kommun med sådan storlek att de eventuellt kan omfattas av ett kommunalt VA-ansvar har identifierats och bedömts. För de identifierade områdena bedömdes dels om bebyggelsen utgjorde ett sådant större sammanhang som avses i 6 § LAV, dels om det fanns hälso- eller miljöskäl till att vatten och avlopp inte kan lösas enskilt. Bedömningarna avser områdena som helhet.

De områdesgränser som använts vid bedömningarna baseras på modeller och ska därför tolkas med viss försiktighet. I ett senare skede kommer mer detaljerade utredningar avgränsa de områden som ska anslutas till kommunalt VA.

2.1.1 Urval av områden

Genom en GIS-analys kartlades alla bostadsområden med en viss minimistorlek. I GIS-analysen identifierades alla områden med 15 eller fler bostadshus där avstånden mellan husen maximalt var 150 meter¹. Kriterierna i GIS-analysen sattes därmed strängare än vad som normalt brukar anses inrymmas i den kommunala skyldigheten. Syftet med de strängare kriterierna var att fånga upp eventuella mindre områden med särskilda skäl till VA-utbyggnad. Sammanlagt identifierades 26 områden i analysen.

Utöver de i GIS-analysen identifierade områdena har även bedömningar gjorts för områden som identifierats i en aktuell regional analys². När analyserna jämfördes framträdde ytterligare nio områden som antingen saknades eller avvek från GIS-analysen. Avvikelserna var dock små, och även förväntade eftersom de båda metoderna utgått från delvis olika underlag. Ingen av de båda metoderna strävar till att ge en exakt avgränsning av de områden som faller § 6 LAV, utan båda ska snarare tolkas som en ansats till att identifiera grupper av bostäder som behöver belysas i en VA-plan. De nio avvikande områdena adderades till den grupp av områden som skulle bedömas (Figur 1).

¹ GIS-analysen baserades på Säter kommuns register över sopkärlsabonnenter

² Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2020: Bebyggda områden med eventuellt behov av allmänna vattentjänster. Rapport 2020:03

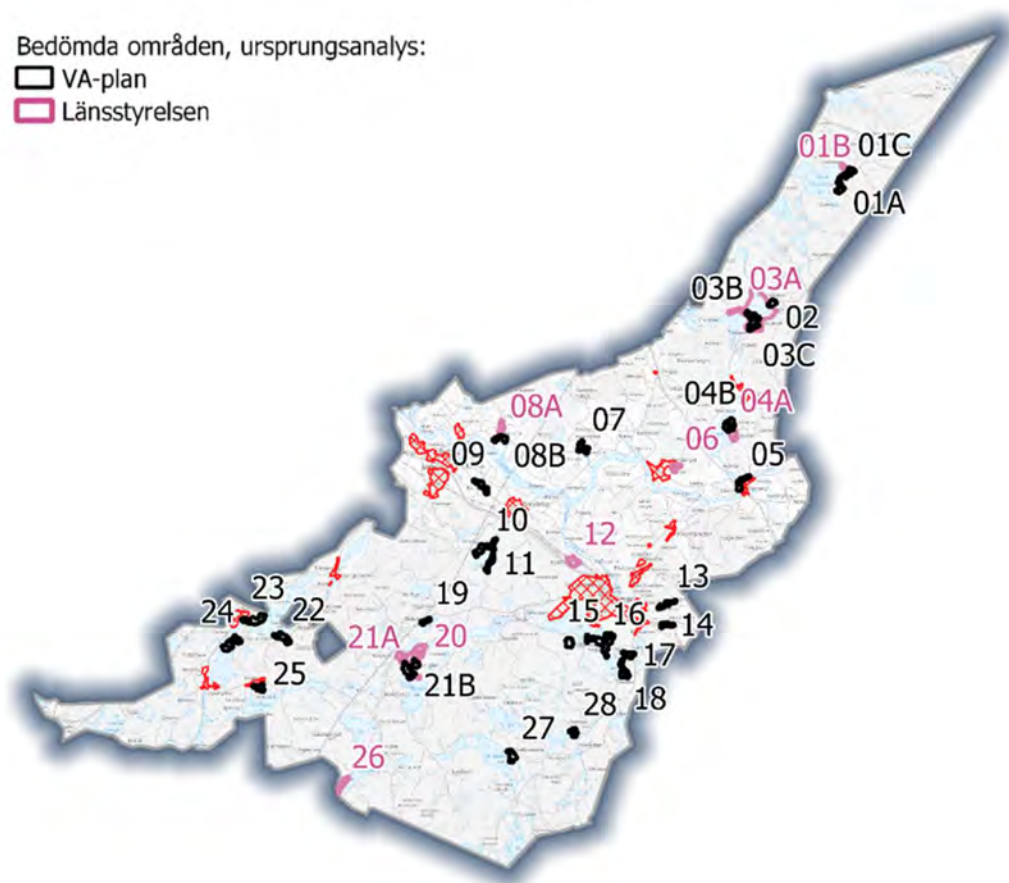
2.1.2 Bedömning av större sammanhang

Bedömningen av sammanhanget utgick från antalet bostäder och bostadstäthet. Antalet bostäder påverkas dock av hur långt maximalt avstånd mellan bostadshusen som tillåtits i GIS-analysen. Det valda maximalt avståndet var dock relativt stort (150 m), vilket innebär att antalet bostadshus i respektive område tenderar att överskattas. Den kommunala skyldigheten bör därför snarast inträffa i det övre delen av spannet 20–30 fastigheter. I bedömningen togs även hänsyn till ännu obebyggda fastigheter samt om området ingår i detaljplan, fördjupad översiktsplan, LIS-område eller Säter kommuns bostadsplan.

Bedömda områden, ursprungsanalys:

□ VA-plan

□ Länsstyrelsen

Figur 2.1. Översikt av bedömda områden. Rött raster visar nuvarande verksamhetsområde för spillvatten.

2.1.3 Bedömning av hälsoskäl

Hälsoskäl har framför allt bedömts utifrån risken att enskilda avlopp förorenar dricksvattenresurser.

Faktorer som fått stor vikt i bedömningen är:

- Dricksvattentäkter
- Vattenskyddsområden
- Sårbarhet för grundvattnet
- Kända problem med att anlägga avlopp
- Kända dricksvattenproblem

Ytterligare faktorer som har beaktats är:

- Grundvattenförekomster
- Vattenförsörjningsintressen
- Förekomst av förorenade områden
- Indikation på markradon
- Närhet till badplats eller andra badmöjligheter
- Bedömning enligt Länsstyrelsens analys
- Skyddsnivå för enskilda avlopp (hälsa)

2.1.4 Bedömning av miljöskäl

För att miljörekvisitet i LAV ska anses vara uppfyllt krävs att en VA-utbyggnad förhindrar eller väsentligt motverkar påtagliga olägenheter för miljön. Vid bedömningen av miljöskäl togs därför hänsyn till de enskilda avloppens påverkan i förhållande till andra påverkanskällor.

Faktorer som ingått i bedömningen är:

- Övergödningsproblem i recipienten
- Skyddsnivå för enskilda avlopp (fosfor)

2.1.5 Beskrivning av bedömda parametrar

För varje bedömt område redovisas i avsnitt 4 information dels i en karta, dels i en tabell. Parametrarna i tabellen förklaras i Tabell 2.1.

Tabell 2.1. Förklaring till bedömningsparametrar

Allmänt:

Antal permanentbostäder	Antal abonnenter i sopkärlsregistret av typen permanentboende (helårstömning) i ett område där avståndet mellan varje adresspunkt är maximalt 150 m.
Antal fritidsbostäder	Antal abonnenter i sopkärlsregistret av typen fritidsboende (sommartömning) i ett område där avståndet mellan varje adresspunkt är maximalt 150 m.
Bostadstäthet (antal/ha)	Totalt antal abonnenter i sopkärlsregistret i ett område där avståndet mellan varje adresspunkt är maximalt 150 m dividerat med ytan för det område som omger adresspunkterna (75 m buffert).
Verksamhetsområde dricksvatten	Beslutat verksamhetsområde för vatten.

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Vattenförekomster där en eller flera kvalitetsfaktorer uppvisar sämre än god status med avseende på näringspåverkan enligt Vattenmyndighetens bedömning för förvaltningscykel 3. "Indirekt" innebär att en vattenförekomst längre nedströms är näringspåverkad.
Badvatten	Förekomst av badplatser eller bryggor som kan antas användas till bad.

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Förekomst av allmänna eller större gemensamma enskilda vattentäkter.
Vattenskyddsområde	Beslutade vattenskyddsområden för dricksvattentäkter.
Grundvattenförekomst	Grundvattenförekomst med miljökvalitetsnormer som beslutats av Vattenmyndigheten.
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Uttekat vattenförsörjningsintressen enligt Länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan ³ .

³ Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2013: Vattenförsörjningsplan. Rapport 2012:02

Tabell 2.1. Fortsättning

Kända problem:

Anlägga avlopp

Tidigare bedömning som gjorts av Säter kommun i fyra klasser:

Röd: Område där det är nästintill omöjligt med annan avloppslösning är torr avloppsanordning, hög sårbarhet och svårt att förlägga avloppsanordning/utsläppspunkt på lämplig plats. Risk att kommunal och enskild vattentäkt förorenas.

Rödgrön: Område där det är nästintill omöjligt med annan avloppslösning är torr avloppsanordning, hög sårbarhet men det finns rimlig möjlighet att förlägga avloppsanordning/utsläppspunkt på lämplig plats. Risk att kommunal och enskild vattentäkt förorenas.

Grön: Område där det kan vara svårt med enskilt avlopp på grund av vattentäkter, högt grundvatten eller tunna jordlager. Risk att enskild vattentäkt förorenas.

Grön: Område där kommunalt avlopp/vatten finns eller gemensamt vatten finns. Inga större problem idag.

Sårbarhet grundvatten

Sårbarhet enligt underlag från Räddningstjänsten Dala Mitt.

Indikation på markradon

Gammastrålning från uran i närområdet är enligt SGU:s karttjänst större än 50 Bg/kg.

Förorenade områden

Förekomst av förorenat områden enligt länsstyrelsens webb-GIS (MIFO-objekt) inom 250 m från adresspunkter.

Poäng Lst rapport 2020:03

Sammanlagd poäng i Länsstyrelsens bedömning av 798 områden där det eventuellt kan finnas behov av allmänna vattentjänster². Högre poäng innebär att fler faktorer pekar mot behov. För Dalarna som helhet var spridningen i sammanlagd poäng mellan -2 och 20. För Säter kommun var spridningen 0–10 poäng.

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor, kväve,
hälsa, geologisk risk

Skyddsnivå som behöver säkerställas för enskilda avlopp utifrån GIS-stöd för planering och tillsyn av små avlopp (länsstyrelsernas webb-GIS). En hög skyddsnivå behöver inte innebära skäl till VA-utbyggnad, utan anger lämplig kravnivå för en enskild anläggning.

2.1.6 Resultaterande bedömning

Utifrån bedömningen av sammanhang, hälsa och miljö gjordes en resulterande bedömning där området klassificerades till en av följande grupper:

- **Enskilt VA:** VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt⁴ utan risk för hälsa eller miljö.
- **Bevakningsområde:** VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö, men behovet kan komma att ändras över tid. Området behöver bevakas.
- **Allmänt VA:** Allmän VA-försörjning bedöms ur ett hälsoperspektiv som nödvändig.
- **Utredningsområde:** Behovet av allmän VA-försörjningen behöver utredas mer ingående.

⁴ Små avlopp eller dricksvattenbrunn på egen fastighet är den vanligaste typen av enskilt VA, men enskilt VA är det också när fastighetsägare går samman i en förening och tillsammans anlägger en gemensam avloppsanläggning eller brunn.

Bedömningarna är gjorda utifrån nuvarande kunskaper om miljörisker, hälsorisker, bebyggelsestruktur och bebyggelseutveckling, samt utifrån aktuell lagstiftning. Även om ambitionen är att bedömningarna ska hålla över tid så kan till exempel en förändrad riskbild eller ny lagstiftning därför innebära att bedömningar behöver revideras.

2.2 Prioriteringsordning för utbyggnad

Prioriteringen mellan de områden som bedömdes ha behov av allmän VA-försörjning har gjorts utifrån följande kriterier:

1. Risk för allmän vattenförsörjning
2. Risk för enskild vattenförsörjning
3. Övriga hälso- och miljörisker

Risk för allmän vattenförsörjning innebär att små avlopp inom ett område kan förorena en kommunal dricksvattentäkt. Sådana risker inträffar när avlopp är anlagda ovanpå ett grundvattenmagasin som används som vattentäkt, och där jordlagren mellan markytan och grundvattnet inte ger ett tillräckligt skydd mot smittämnen eller andra föroreningar. Konsekvensen kan då bli att ett mycket stort antal människor insjuknar.

Risk för enskild vattenförsörjning innebär att små avlopp inom ett område riskerar att förorena privata dricksvattenbrunnar inom området. Förutom markegenskaper påverkas risken även av hur tätbebyggt området är. Med en tätare bebyggelse minskar avstånden mellan avlopp och dricksvattenbrunnar. Konsekvensen av förorening kan bli att delar av eller hela befolkningen inom ett område insjuknar.

Övriga hälso- och miljöriskerna kan till exempel vara att badvatten förorenas av smittämnen eller att sjöar och vattendrag drabbas av övergödning till följd av tillförsel av näringsämnen. Bland de områden som bedömdes ha behov av allmän VA-försörjning fanns dock inget område som endast innebar övriga hälso- och miljörisker.

Inom grupperna har en inbördes prioritering gjorts utifrån behovets storlek, utbyggnadsmöjlighet och förväntad samhällsutveckling.

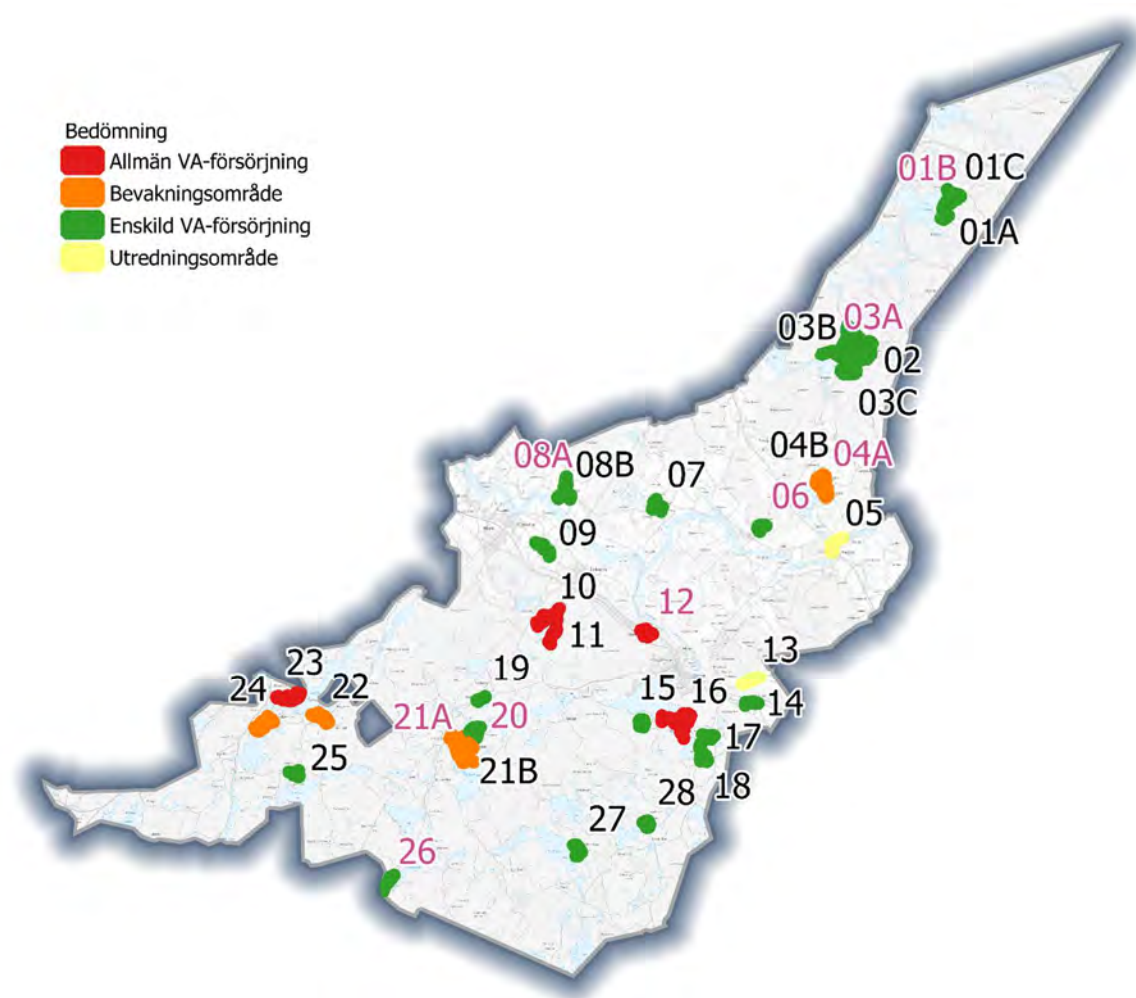
3 Resultat

3.1 Utbyggnadsbehov

Totalt bedömdes fem områden som idag försörjs av små (enskilda) avlopp vara i behov av kommunalt vatten och avlopp (röda områden i Figur 3.1). Fyra områden bedömdes för närvarande klara sig med små avlopp utan risk för hälsa eller miljö, men behovet bedömdes kunna komma att ändras över tid (orange områden i Figur 3.1). Dessa områden behöver därför hållas under särskild uppsikt. I två områden finns idag inte tillräckligt underlag för att bedöma behovet, och områdena behöver därför utredas mer (gula områden i Figur 3.1). Övriga områden bedömdes även fortsättningsvis klara sig med små avlopp utan risk för hälsa eller miljö (gröna områden i Figur 3.1).

3.2 Tidsplan för utbyggnad

Kommunens möjlighet till utbyggnad bedöms vara begränsad till cirka 10–20 fastigheter per år. Innan en utbyggnad kan startas krävs planering, finansiering och projektering, samt att tillstånd, dispenser och ledningsrätt erhållas. Baserat på detta bedöms utbyggnaden kunna genomföras enligt tidsplanen i Tabell 3.1. Oförutsedda händelser som till exempel utdragna rättsprocesser kan dock påverka tidsplanen.

Figur 3.1. Bedömning av utbyggnadsbehov

Tabell 3.1. Tidsplan för utbyggnad av allmänt vatten och avlopp

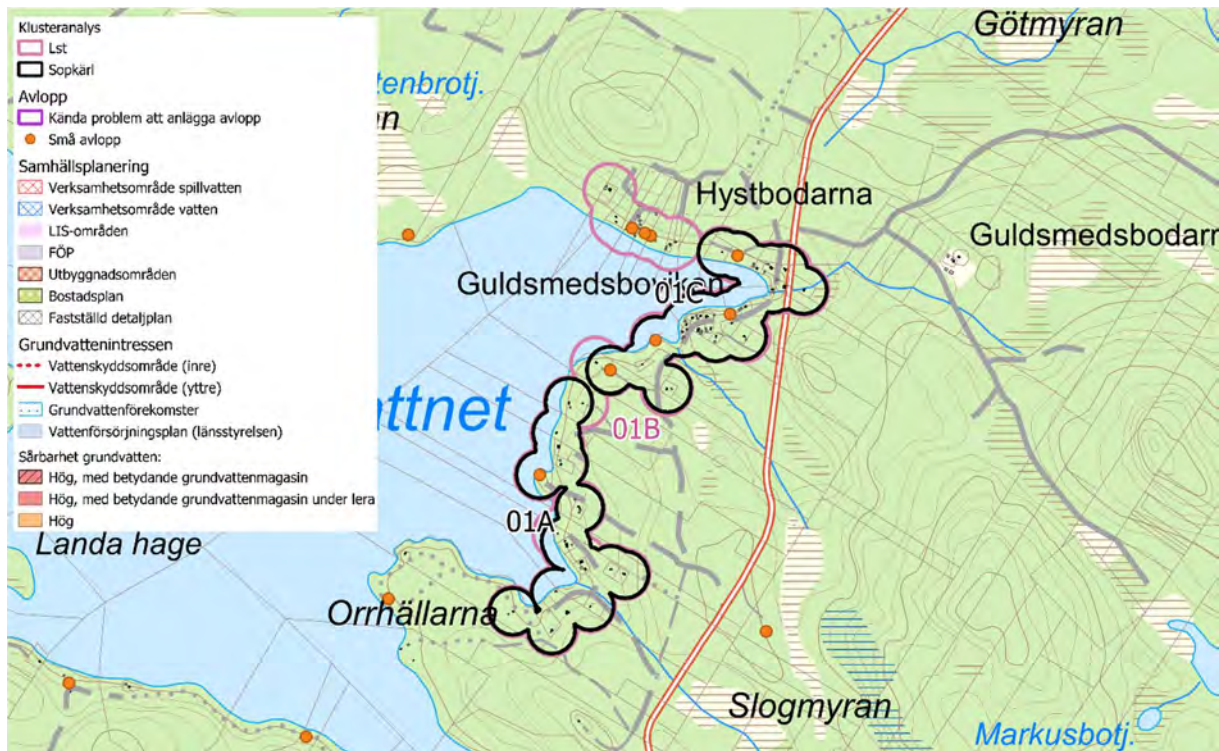
Område	Ungefärligt antal fastigheter	Planerad anslutning
Uggelbo/Nordåker	30	2027–2028*
Dalkarsnäs	70	2033
Skenshyttan	50	2035
Dammsjön (norra sidan)	60	2038
Dammsjön (södra sidan)	20	2040

* anslutning kommer att ske allteftersom utbyggnaden blir färdig

4 Områdesvisa bedömningar

4.1 Guldsmedsboviken

Tabell 4.1. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Guldsmedsboviken

	01A	01B	01C
Allmänt:			
Antal permanentbostäder	0	0	0
Antal fritidsbostäder	15	46	24
Bostadstäthet (antal/ha)	0,8	0,9	1,3
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej	Nej	Nej
Ytvattenintressen:			
Övergödd recipient	Nej	Nej	Nej
Badvatten	Ja	Ja	Ja
Grundvattenintressen:			
Vattentäkt	Nej	Nej	Nej
Vattenskyddsområde	Nej	Nej	Nej
Grundvattenförekomst	Nej	Nej	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej	Nej	Nej
Kända problem:			
Anlägga avlopp	Nej	Nej	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej	Nej	Nej
Indikation på markradon	Nej	Nej	Nej
Förorenade områden	Nej	Nej	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	5	5	5
Skyddsnivå, nationell modell:			
Fosfor	Nej	Nej	Nej
Kväve	Nej	Nej	Nej
Hälsa	Ja	Ja	Ja
Geologisk risk	Ja	Ja	Ja

Samlad bedömning:

Guldsmedsboviken är ett relativt glest fritidshusområde helt utan permanentbostäder. I ett av områdena (01B) finns visserligen ett relativt stort antal bostäder, men bebyggelsen är spridd utmed en cirka 3 km lång sträcka av Stora Lönnvattnets strandlinje.

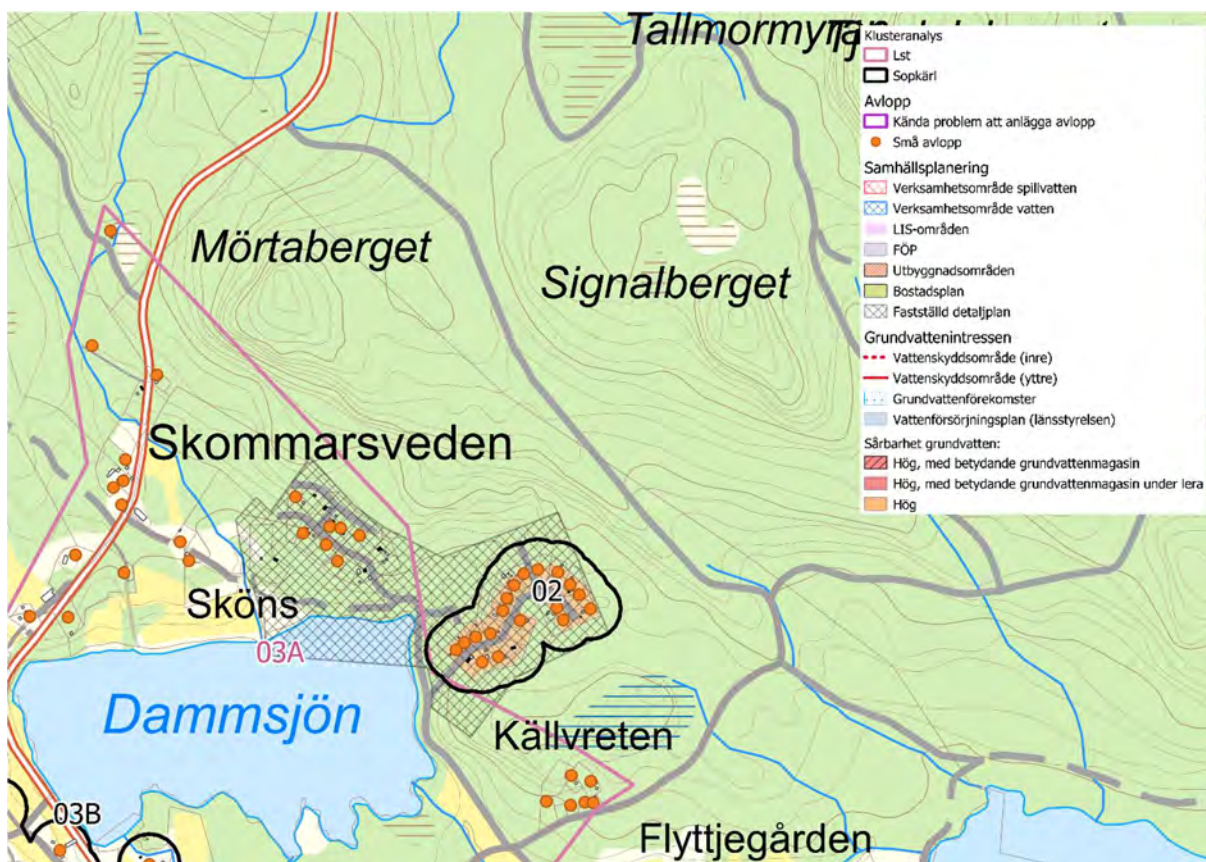
Områdets höga skyddsnivå för hälsa beror huvudsakligen på att det nationella GIS-stödet identifierat ett stort antal bostäder. Modellen tar dock inte hänsyn till den faktiska tätheten inom området. Den geologiska risken bygger på jordart och jorddjup som varierar inom området.

De huvudsakliga skyddsvärdena inom området är enskilda vattentäkter och badvattenkvaliteten. Dessa bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.2 Skommarsveden

Tabell 4.2. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Skommarsveden

Allmänt:

Antal permanentbostäder	6
Antal fritidsbostäder	14
Bostadstäthet (antal/ha)	1,8
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nybergets fritidsområde (enskild)
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	5

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Nej

Samlad bedömning:

Skommarsveden är ett litet men relativt tätt fritidshusområde där en tredjedel av bostäderna har helårstömning av sina sopkärl, vilket kan betyda att dessa bostäder nyttjad permanent. En enskild gemensam vattentäkt i områdets ytterkant försörjer bostäderna.

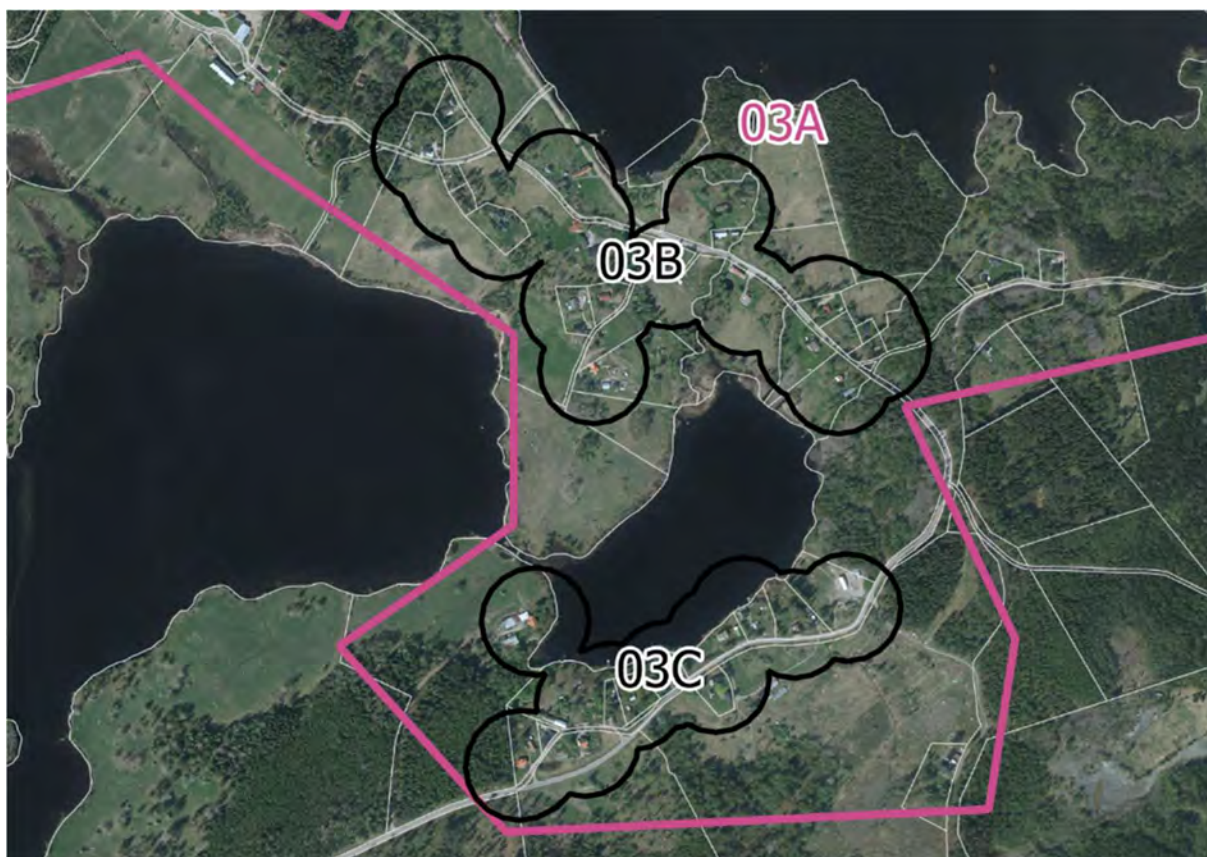
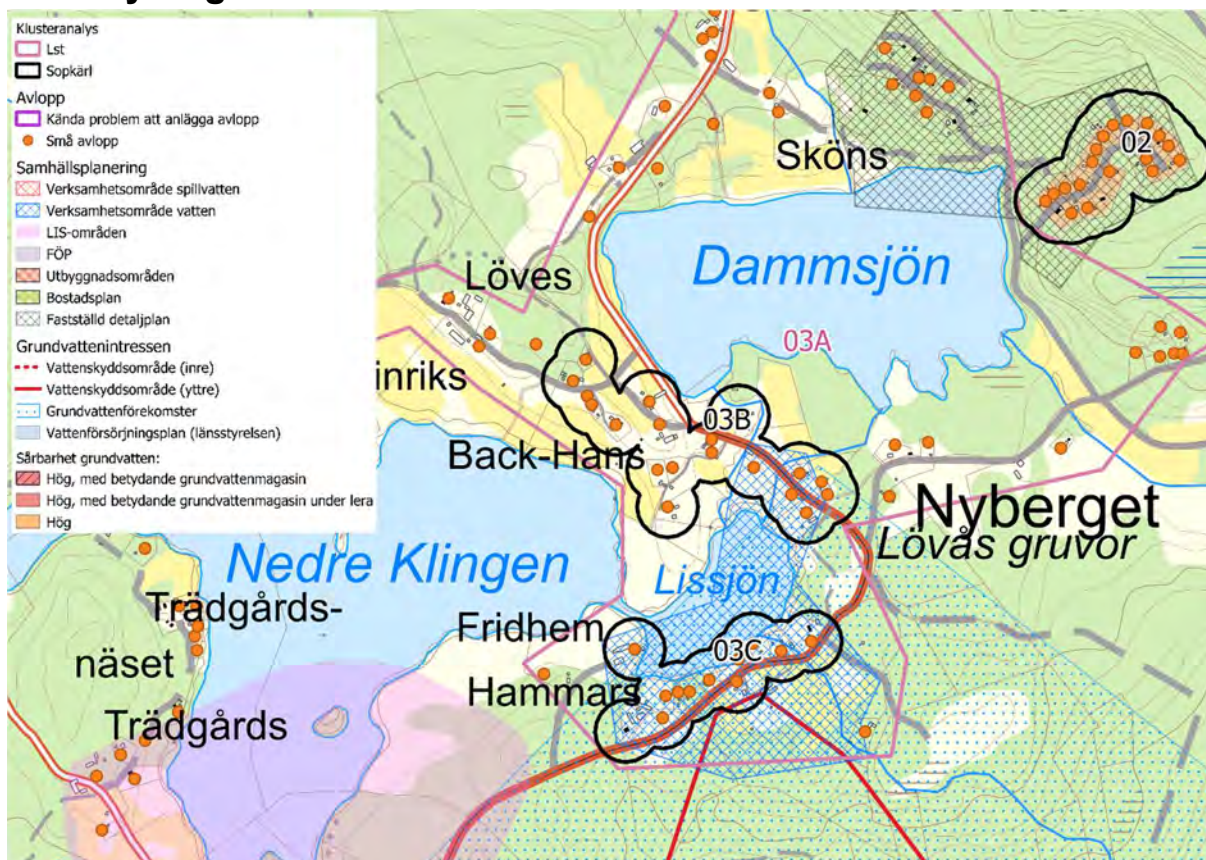
För en mindre del av området är skyddsnivån för hälsa hög. Anslutningen till en gemensam vattentäkt minskar dock hälsoriskerna.

Skyddsvärden för ytvatten finns i form av badvattenkvalitet och ett näringspåverkat vattendrag nedströms. Fastigheterna ligger dock inte intill sjön och risken för påverkan bedöms därför som liten.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.3 Nyberget

Tabell 4.3. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Nyberget

	03B	03C
Allmänt:		
Antal permanentbostäder	11	10
Antal fritidsbostäder	7	5
Bostadstäthet (antal/ha)	1,0	1,3
Verksamhetsområde dricksvatten	Delvis	Ja
Ytvattenintressen:		
Övergödd recipient	Indirekt	Indirekt
Badvatten	Ja	Ja
Grundvattenintressen:		
Vattentäkt	Nej	Nyberget (allmän)
Vattenskyddsområde	Nej	Nära
Grundvattenförekomst	Ja	Ja
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej	Nej
Kända problem:		
Anlägga avlopp	Nej	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej	Nej
Indikation på markradon	Nej	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (3), anläggning för farligt avfall (3)	Anläggning för farligt avfall (3), sediment (2)
Poäng Lst rapport 2020:03	7	7
Skyddsnivå, nationell modell:		
Fosfor	Nej	Nej
Kväve	Nej	Nej
Hälsa	Ja	Nej
Geologisk risk	Nej	Nej

Samlad bedömning:

Område 3A som ingår i Länsstyrelsen rapport 2020:03 har en avgränsning som bedöms olämplig för bedömning av utbyggnadsbehov. Behovet bedöms i stället för 3B och 3C.

De två områdena 3B och 3C är små områden med i huvudsak permanentbostäder. Områdenas ringa storlek gör att de förmodligen inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet. Större delen av bostäderna har kommunalt dricksvatten.

Kring bebyggelsen finns några kända förorenade områden med en måttlig risk. Fastigheterna närmast har dock kommunalt vatten, vilket minimerar risken för förorenat dricksvatten. Området angränsar till ett vattenskyddsområde, men ligger förmodligen nedströms detta.

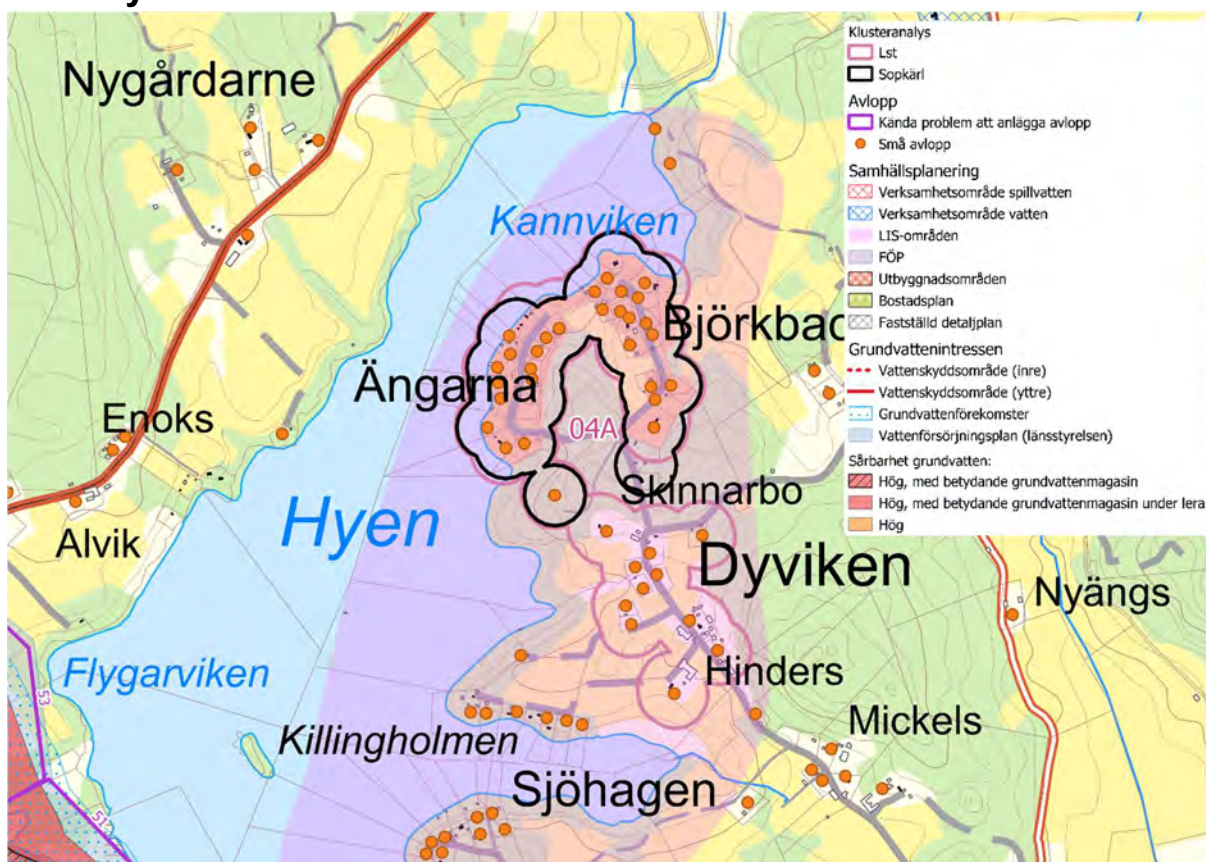
Skyddsvärden för ytvatten finns i form av badvattenkvalitet och ett näringspåverkat vattendrag nedströms. Det är dock två stora sjöar mellan recipienten och det näringspåverkade vattendraget. En VA-utbyggnad bedöms inte heller väsentligt kunna motverka övergödningsproblemen eftersom alla enskilda avlopp inom tillrinningsområdet tillsammans endast står för sex procent av fosforbelastningen⁵.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

⁵ Modelldata för Hyen från SMHI vattenwebb

4.4 Dyviken

Tabell 4.4. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Dyviken

	04A	04B
Allmänt:		
Antal permanentbostäder	7	4
Antal fritidsbostäder	36	29
Bostadstäthet (antal/ha)	1,1	1,4
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej	Nej
Ytvattenintressen:		
Övergödd recipient	Ja	Ja
Badvatten	Ja (badplats)	Ja (badplats)
Grundvattenintressen:		
Vattentäkt	Dyviken (enskild)	Dyviken (enskild)
Vattenskyddsområde	Nej	Nej
Grundvattenförekomst	Nej	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej	Nej
Kända problem:		
Anlägga avlopp	Nej ⁶	Nej ⁶
Sårbarhet grundvatten	Nej	Nej
Indikation på markradon	Ja	Ja
Förorenade områden	Nej	Nej
Poäng Lst rapport 2020:03	8	8
Skyddsnivå, nationell modell:		
Fosfor	Nej	Nej
Kväve	Nej	Nej
Hälsa	Ja	Ja
Geologisk risk	Ja	Ja

Samlad bedömning:

Dyviken är ett relativt stort bostadsområde med i huvudsak fritidshus. Tidigare försörjdes fastigheterna med sommarvatten från en gemensam vattentäkt, men i och med att området till viss del permanentats har enskilda brunnar anlagts. Indikation finns på höga nivåer av markradon. Delar av området är brant med berg i dagen, vilket försvårar att anlägga avlopp. Ytterligare permanentning och förtätning kan till viss del förväntas eftersom området ingår i ett LIS-område.

Recipienten är näringspåverkad och flera fastigheter som ligger sjönära. Utbyggnad av allmänt VA bedöms dock inte väsentligt kunna motverka övergödningsproblemen eftersom alla enskilda avlopp inom tillrinningsområdet tillsammans endast står för sex procent av fosforbelastningen⁷. Badvattenkvaliteten⁸ kan påverkas av enskilda avlopp, men bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö, men detta kan komma att ändras över tid. Området behöver bevakas.

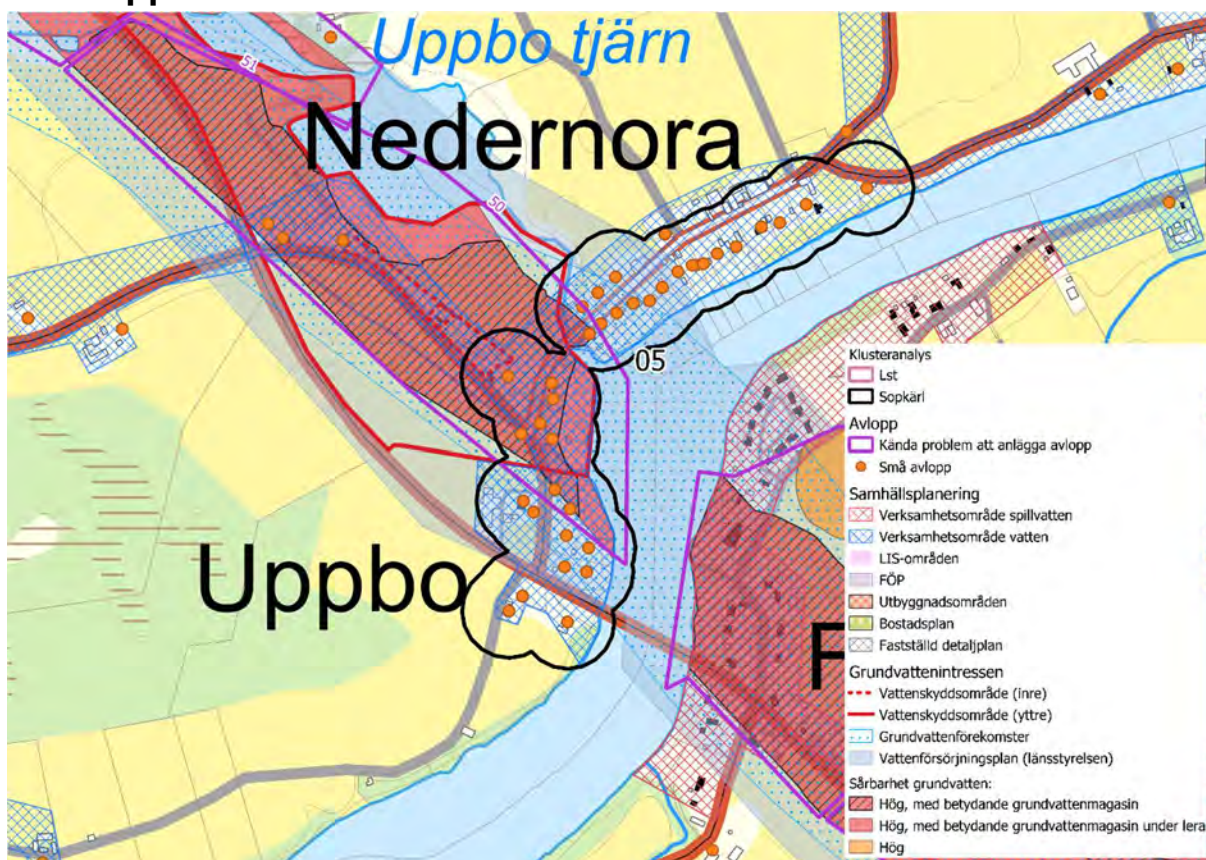
⁶ Brant och berg uppgavs som problem vid framtagnandet av Länsstyrelsens rapport 2020:03

⁷ Modelldata för Hyen från SMHI vattenwebb

⁸ Tjänligt vid nio av elva prov respektive tjänligt med anmärkning vid två av elva prov 2017–2020, Källa: www.havochvatten.se/badplatser-och-badvatten.html

4.5 Uppbo

Tabell 4.5. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Uppbo

Allmänt:

Antal permanentbostäder	31
Antal fritidsbostäder	1
Bostadstäthet (antal/ha)	1,6
Verksamhetsområde dricksvatten	Ja

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Uppbo (allmän)
Vattenskyddsområde	Ja
Grundvattenförekomst	Ja
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Ja

Kända problem:

Anlägga avlopp	Rödgul
Sårbarhet grundvatten	Hög med betydande grundvattenmagasin
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöng Lst rapport 2020:03	8

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Nej

Samlad bedömning:

Uppbo är ett relativt stort och tätt permanentbostadsområde som är anslutet kommunalt dricksvatten. En del fastigheter ligger inom vattenskyddsområde för Uppbo allmänna vattentäkt, och enstaka fastigheter ligger till och med inom det inre skyddsområdet. Grundvattnets sårbarhet bedöms som hög. Det finns kända problem att anlägga avlopp och nästan alla avlopp har fått förbud (fem har åtgärdats). Likande bebyggelse på andra sidan älven ingår i verksamhetsområde för spillvatten.

Det finns dock planer på att lägga ner Uppbo allmänna vattentäkt, vilket i så fall innebär en väsentligt minskad risk för att enskilda avlopp ska påverka människors hälsa. Dessutom finns osäkerheter kring skredriskerna i området som försvårar behovsbedömningen.

Behovet av allmän VA-försörjningen behöver utredas mer ingående.

4.6 Landa backe

Tabell 4.6. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Landa backe

Allmänt:

Antal permanentbostäder	12
Antal fritidsbostäder	0
Bostadstäthet (antal/ha)	0,9
Verksamhetsområde dricksvatten	I anslutning till

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Avfallsdeponi (riskklass 3)
Pöäng Lst rapport 2020:03	0

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Nej

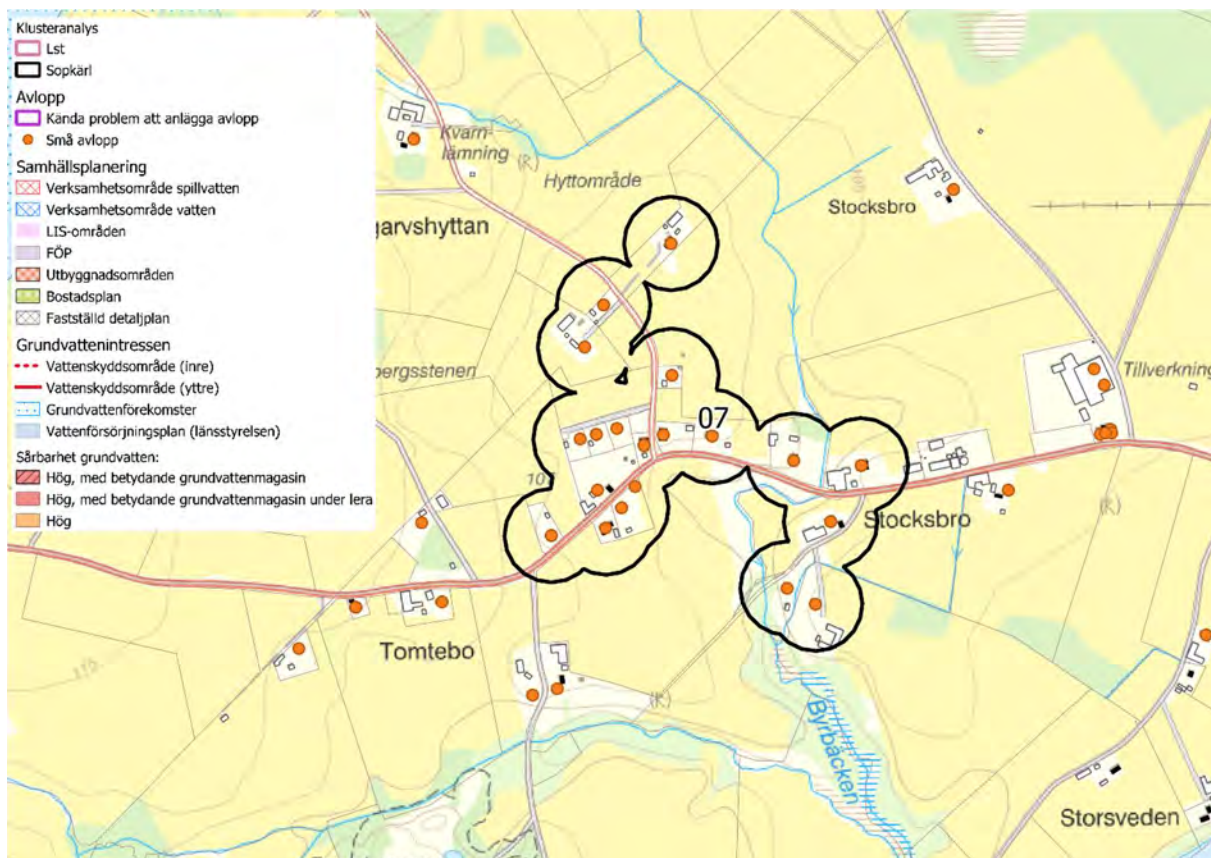
Samlad bedömning:

Landa backe är ett litet område med permanentbostäder som angränsar till ett befintligt verksamhetsområde för spill- och dricksvatten. Inget som talar för behov annat än läget i förhållande till det befintliga verksamhetsområdet. Det finns visserligen en deponi drygt 150 meter bort, men med måttlig risk. Inom området är sju av tio avlopp åtgärdade under 2018–2020, vilket talar emot att ansluta fastigheterna enbart på grund av närheten till verksamhetsområdet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.7 Stocksbro

Tabell 4.7. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Stocksbro

Allmänt:

Antal permanentbostäder	18
Antal fritidsbostäder	1
Bostadstäthet (antal/ha)	0,9
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Ja
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	1

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Nej

Samlad bedömning:

Stocksbro är ett litet område med permanentbostäder som försörjs med dricksvatten från en gemensam vattentäkt utanför området. Områdets ringa storlek och täthet gör att det förmodligen inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

Recipienten är näringspåverkad där enskilda avlopp visserligen står för en relativt stor andel av belastningen (nio procent)⁹. De enskilda avloppen i området utgör dock bara en bråkdel av det totala antalet enskilda avlopp i tillrinningsområdet och kommunal VA-utbyggnad bedöms inte väsentligt kunna motverka övergödningssproblemen. Hög skyddsnivå för fosfor bedöms i stället som tillräckligt för att skydda recipienten. Avloppen har inventerats och många har åtgärdats under 2018–2020.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

⁹ Modelldata för Hyen från SMHI vattenwebb

4.8 Bodarne

Tabell 4.8. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Bodarne

	08A	08B
Allmänt:		
Antal permanentbostäder	30	19
Antal fritidsbostäder	0	0
Bostadstäthet (antal/ha)	0,9	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej	Nej
Ytvattenintressen:		
Övergödd recipient	Nej	Nej
Badvatten	Nej	Nej
Grundvattenintressen:		
Vattentäkt	Nära Bodarna (enskild) samt Åsens-Tåå- Bomsarvet (enskild)	Nära Bodarna (enskild) samt Åsens-Tåå- Bomsarvet (enskild)
Vattenskyddsområde	Nej	Nej
Grundvattenförekomst	Ja	Nära
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej	Nej
Kända problem:		
Anlägga avlopp	Nej	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej	Nej
Indikation på markradon	Nej	Nej
Förorenade områden	Nej	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	7	7
Skyddsnivå, nationell modell:		
Fosfor	Nej	Nej
Kväve	Nej	Nej
Hälsa	Ja	Ja
Geologisk risk	Nej	Nej

Samlad bedömning:

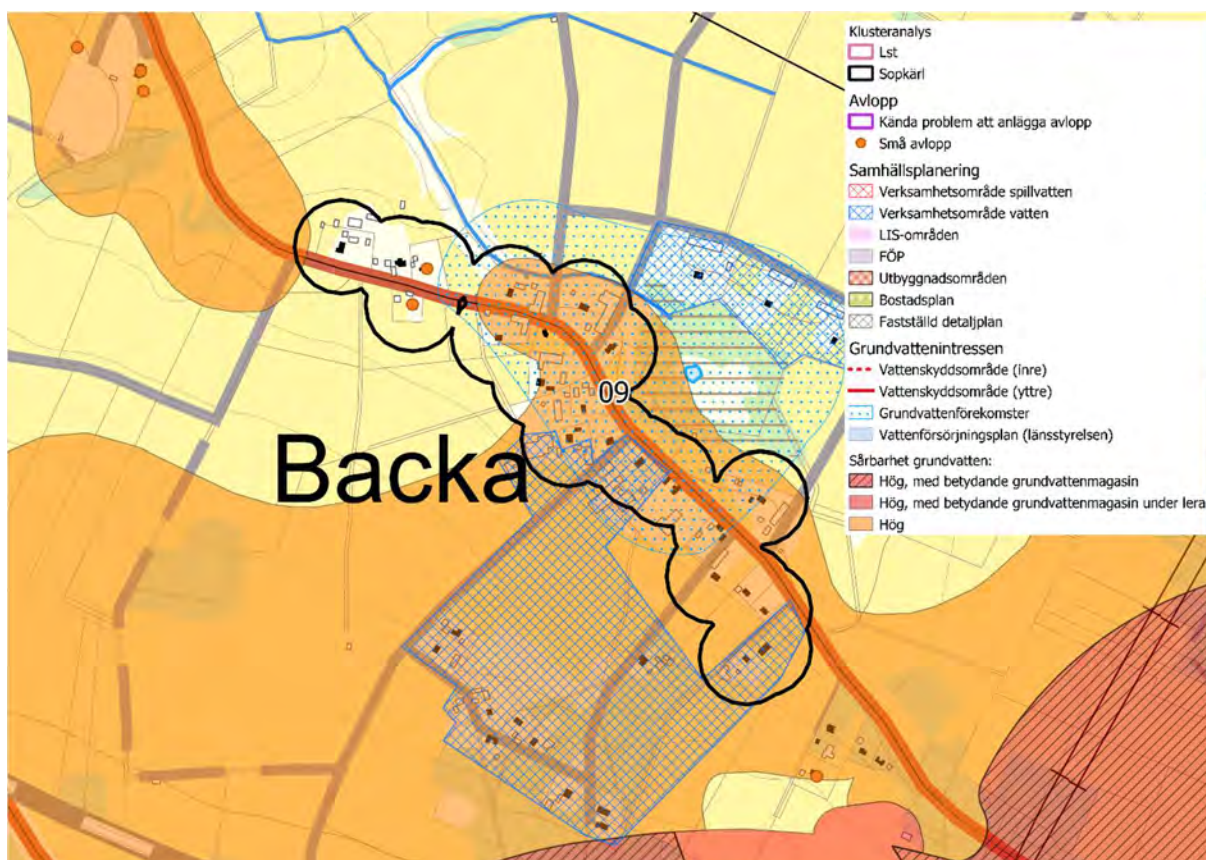
Bodarne är består av permanentbostäder med viss kända dricksvattenproblem. Ur ett dricks-vattenperspektiv behövs dock förmodligen inte kommunalt VA. Dricksvattnet kommer från gammal vattenledningsförening och problemen kan förmodligen kopplas till bristande underhåll på nätet. Brunnen påverkas dock inte av de enskilda avloppen.

Många avlopp har fått förbud, cirka en tredjedel av dessa har åtgärdats under 2018–2020.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.9 Backa

Tabell 4.9. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Backa

Allmänt:

Antal permanentbostäder	21
Antal fritidsbostäder	0
Bostadstäthet (antal/ha)	1,0
Verksamhetsområde dricksvatten	Delvis

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Backa Säter (enskild)
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Ja
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Nej
Sårbarhet grundvatten	Hög
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	7

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Ja

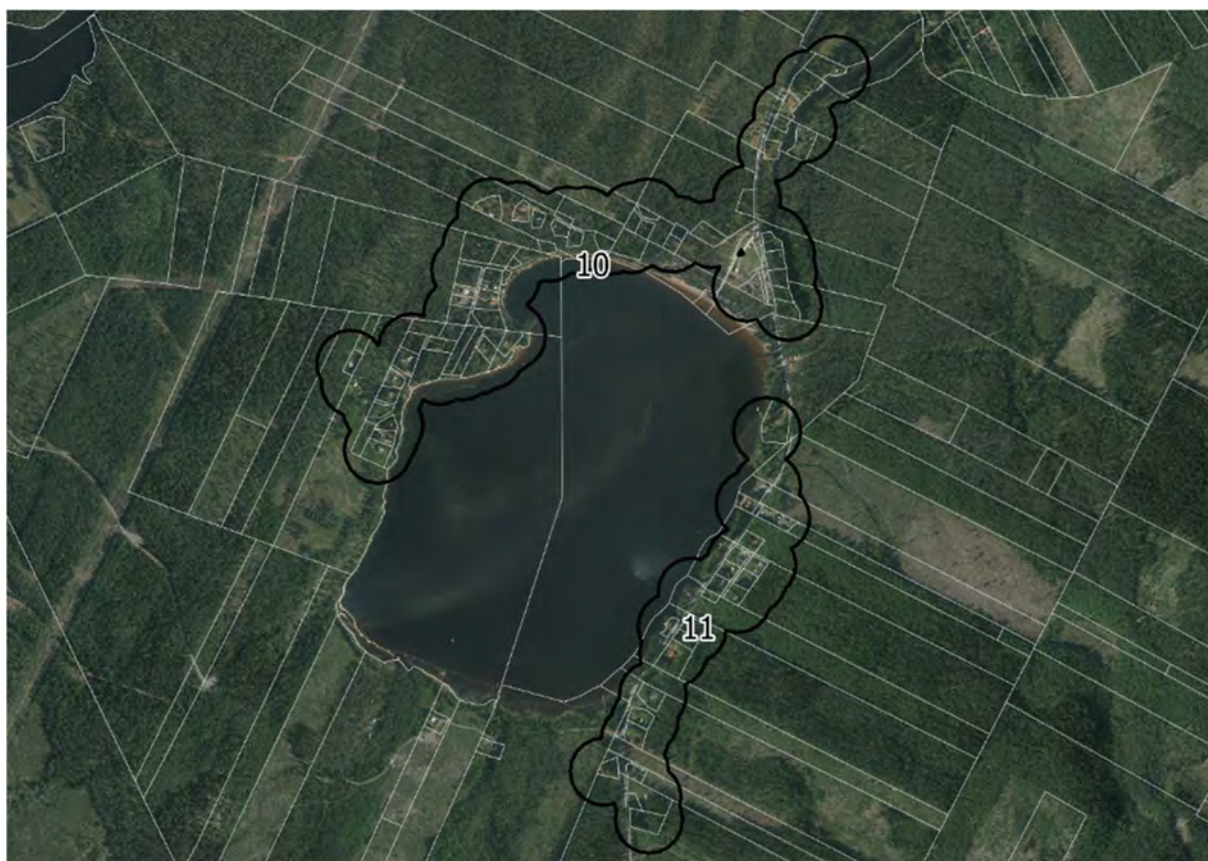
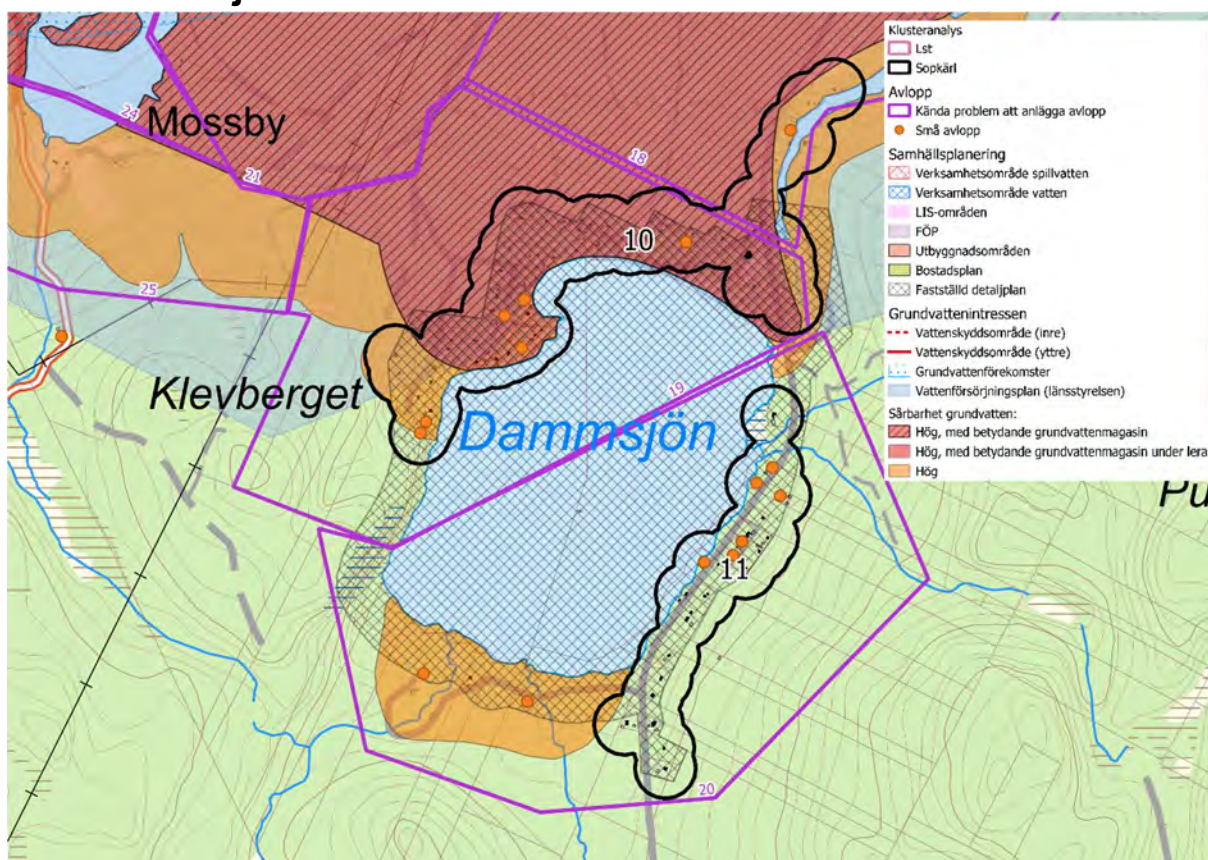
Samlad bedömning:

Backa är ett relativt litet område med permanentbostäder som nyligen anslutits till kommunalt dricksvatten via eget nät. Många fastigheter ligger på grundvattenförekomst och grundvattnet har hög sårbarhet. Det är finns dock inga kända problem med att anlägga enskilda avlopp, och den vattentäkten som syns på kartan används inte länge.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.10 Dammsjön norra

Tabell 4.10. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Dammsjön norra

Allmänt:

Antal permanentbostäder	0
Antal fritidsbostäder	56
Bostadstäthet (antal/ha)	1,5
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Ja
Badvatten	Ja (badplats)

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Ja

Kända problem:

Anlägga avlopp	Röd
Sårbarhet grundvatten	Hög med betydande grundvattenmagasin
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	8

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Ja
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

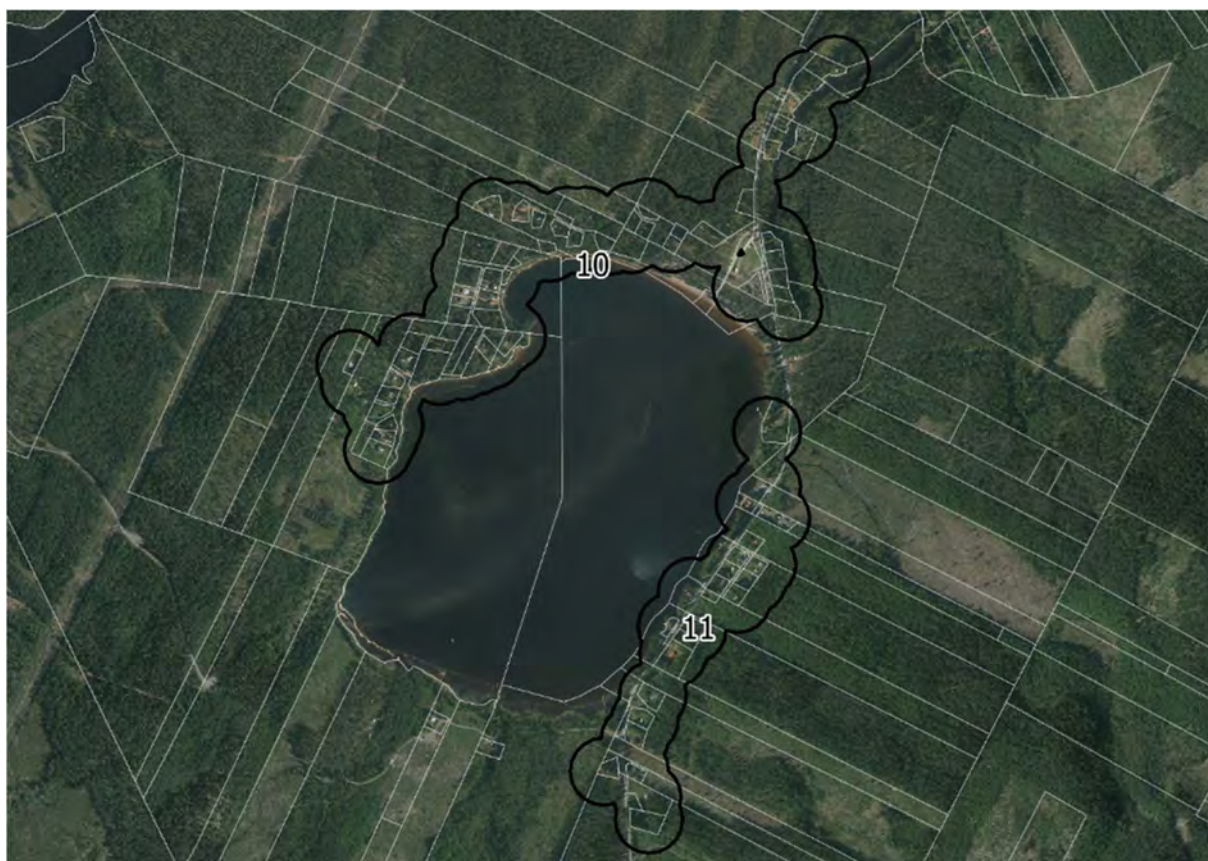
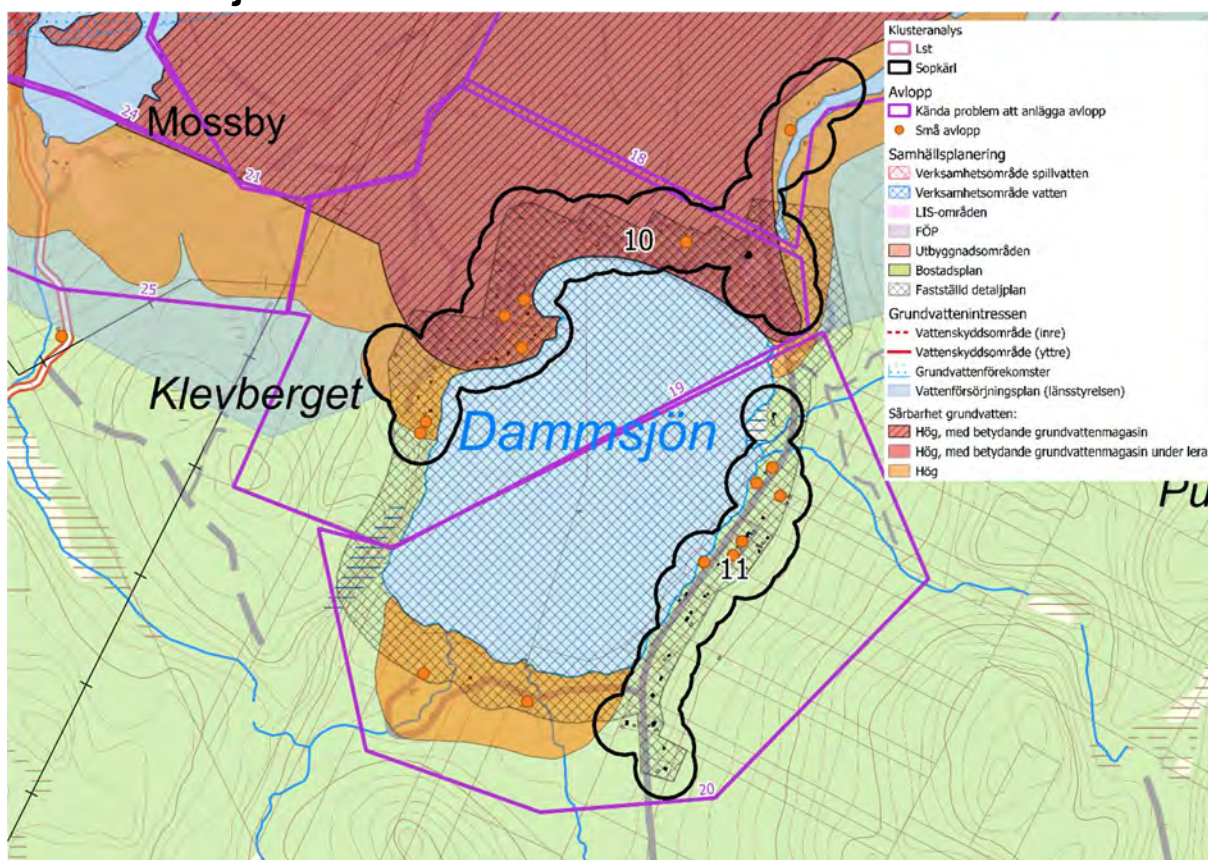
Dammsjöns norra del består av relativt tät fritidshusbebyggelse där en viss permanentning och utveckling förvänts. Recipienten bedöms som känslig och i Dammsjön finns en populär badplats¹⁰. Nedströms finns övergödningsproblem. Tidigare fanns en områdesbestämmelse mot att anlägga enskilda avlopp, men denna upphävdes 2017. Kända problem att anlägga avlopp och hög sårbarhet för grundvattnet i kombination med enskilda dricksvattenbrunnar talar även det emot att VA kan lösas enskilt.

Allmän VA-försörjning bedöms ur ett hälsoperspektiv som nödvändig.

¹⁰ Tjänligt vid tio av tio prov 2017–2020, Källa: www.havochvatten.se/badplatser-och-badvatten.html

4.11 Dammsjön östra

Tabell 4.11. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Dammsjön östra

Allmänt:

Antal permanentbostäder	3
Antal fritidsbostäder	18
Bostadstäthet (antal/ha)	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Ja (badplats)

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Röd
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	5

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Nej

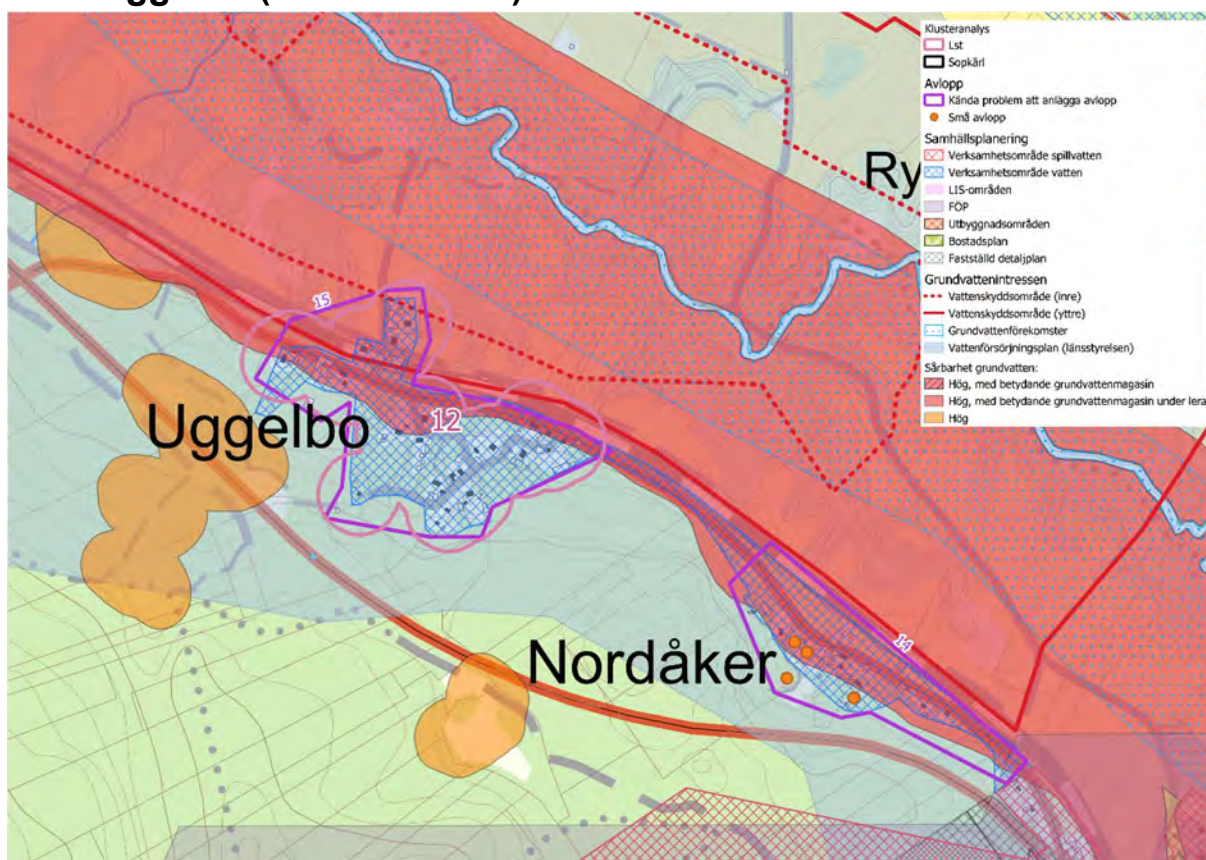
Samlad bedömning:

Dammsjöns östra del består av ett relativt litet område med framför allt fritidsbostäder. Precis som för bebyggelsen på andra sidan sjön så förväntas dock permanentning och utveckling, och på sikt bedöms områdena byggas samma. Båda områdena tillhör samma planmässiga sammanhang och bör därför behandlas lika ur ett VA-perspektiv. Även på östra sidan av sjön finns kända problem med att anlägga enskilda avlopp. Problembilden med recipienten är också desamma.

Allmän VA-försörjning bedöms ur ett hälsoperspektiv som nödvändig.

4.12 Uggelbo (och Nordåker)

Tabell 4.12. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Uggelbo

Allmänt:

Antal permanentbostäder	13
Antal fritidsbostäder	3
Bostadstäthet (antal/ha)	0,7
Verksamhetsområde dricksvatten	Ja

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Ja
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nära Uggelbo (allmän)
Vattenskyddsområde	Delvis inom yttre VSO
Grundvattenförekomst	Nära
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Ja

Kända problem:

Anlägga avlopp	Röd
Sårbarhet grundvatten	Hög, med betydande grundvattenmagasin under lera
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	2

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Nej

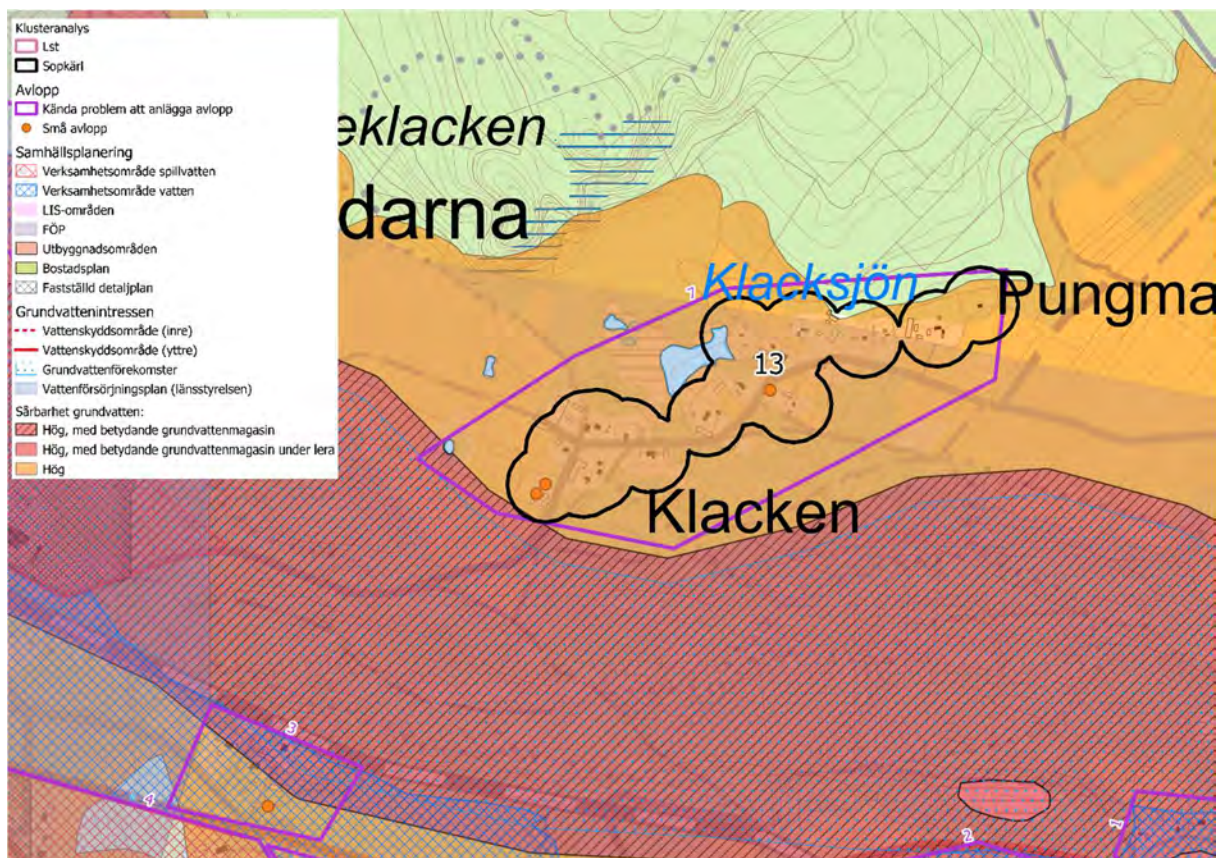
Samlad bedömning:

Uggelbo och Nordåker är små områden med permanentbostäder där enskilda avlopp utgör en risk för den allmänna vattentäkten. Det finns kända problem att anordna enskilda avlopp och grundvattnets sårbarhet är hög, även om det visserligen finns skyddande lerlager. I både Uggelbo och Nordåker har det utfärdats förbud mot att anlägga enskilda avlopp.

Allmän VA-försörjning bedöms ur ett hälsoperspektiv som nödvändig.

4.13 Klacken

Tabell 4.13. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Klacken

Allmänt:

Antal permanentbostäder	16
Antal fritidsbostäder	5
Bostadstäthet (antal/ha)	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nära
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Ja

Kända problem:

Anlägga avlopp	Röd
Sårbarhet grundvatten	Hög
Indikation på markradon	Ja
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	3

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

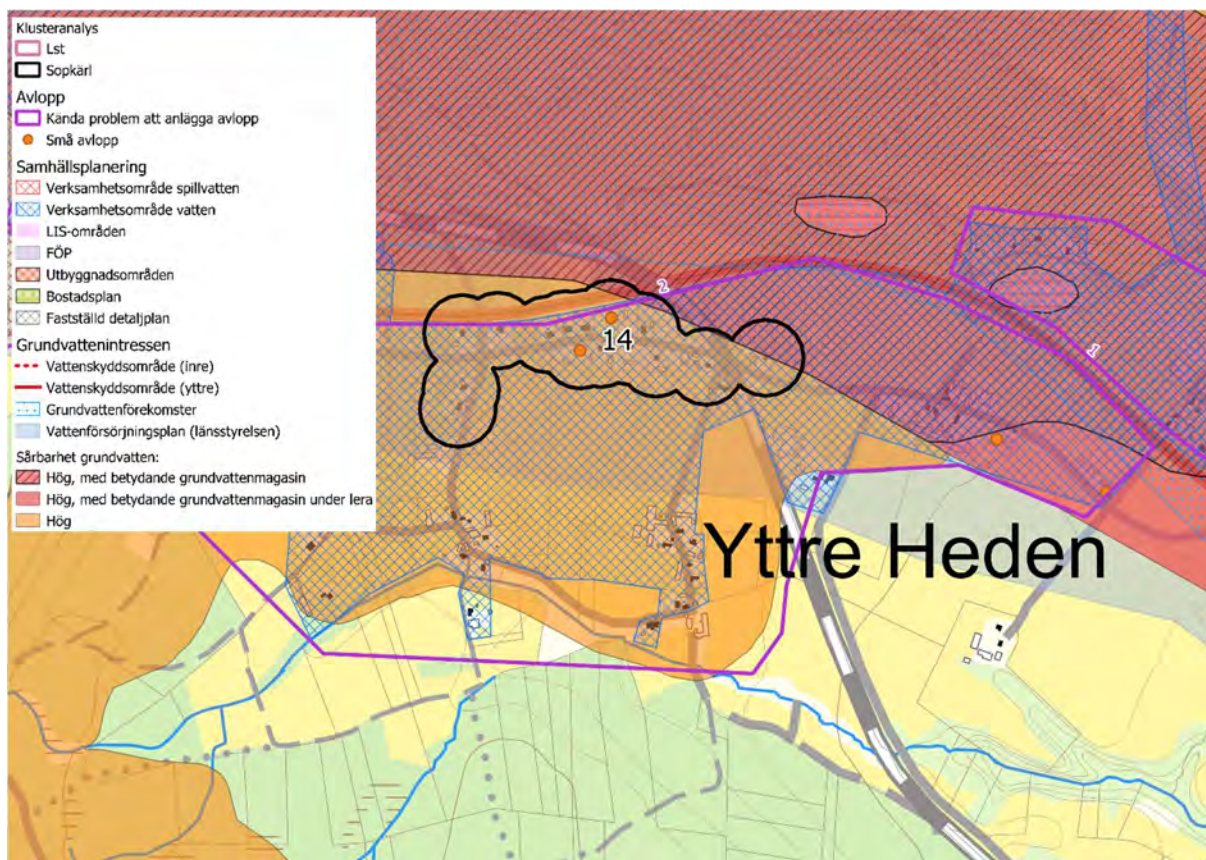
Klacken är ett litet område med i huvudsak permanentbostäder. Tidigare försörjdes området med en enskild gemensam dricksvattentäkt, men till följd av dålig tillgång har de flesta bostäderna numera egna dricksvattenbrunnar. Det finns dock risk för problem med dricksvattenkvaliteten i och med att det är många enskilda dricksvattenbrunnar, hög sårbarhet för grundvattnet och svårt att anlägga avlopp. Dessutom finns indikation på markradon.

Det saknas dock information om huruvida dricksvattnet faktiskt är dåligt och det skulle även behöva utredas hur stora problem det faktiskt är att anlägga enskilda avlopp. Områdets ringa storlek kan innebära att kommunen inte har VA-försörjningsskyldighet.

Behovet av allmän VA-försörjningen behöver utredas mer ingående.

4.14 Ytterheden

Tabell 4.14. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Ytterheden

Allmänt:

Antal permanentbostäder	15
Antal fritidsbostäder	0
Bostadstäthet (antal/ha)	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Ja

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nära
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Ja

Kända problem:

Anlägga avlopp	Röd
Sårbarhet grundvatten	Hög
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Nej

Samlad bedömning:

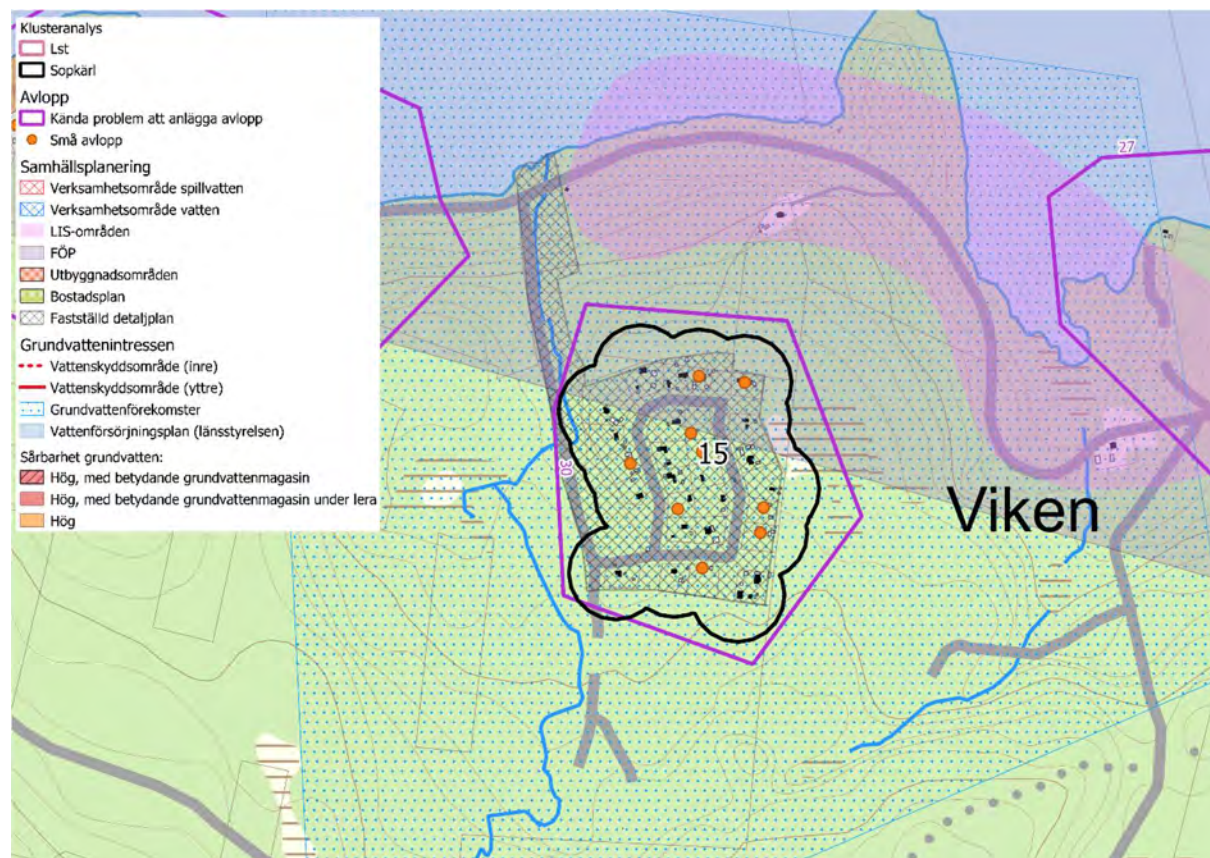
Ytterheden är ett litet permanentbostadsområde med totalt 15 bostäder som har kommunalt dricksvatten. Visst grundvattenskyddsintresse finns genom närhet till grundvattenförekomst och hög sårbarhet för grundvattnet. I området finns kända problem med att anlägga enskilda avlopp.

Områdets ringa storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.15 Stoltens fäbod

Tabell 4.15. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Stoltens fäbod

Allmänt:

Antal permanentbostäder	5
Antal fritidsbostäder	21
Bostadstäthet (antal/ha)	1,6
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Nej

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Stoltens fäbodar (enskild)
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Ja
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Grön
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	4

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

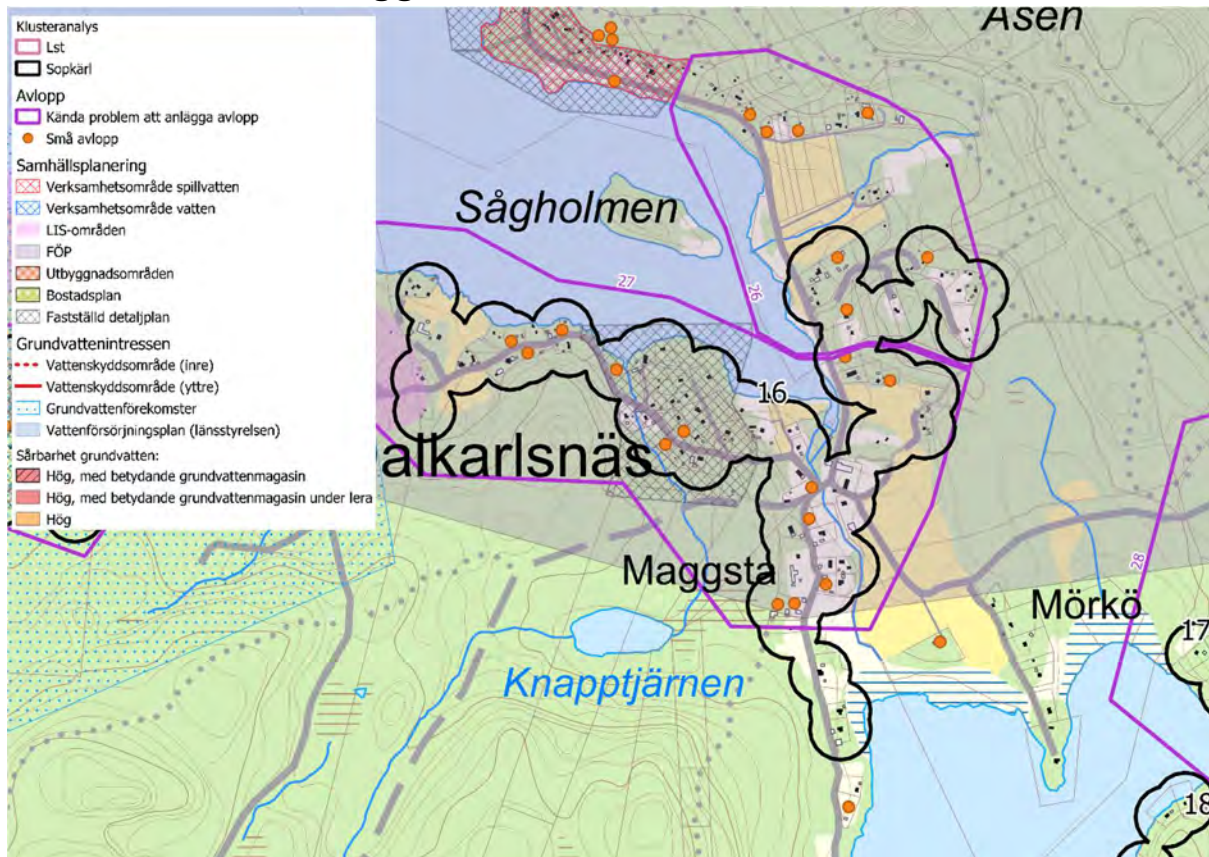
Samlad bedömning:

Stoltens fäbod är ett relativt litet men tätt område med i huvudsak fritidsbostäder. Området försörjs genom en gemensam vattentäkt utanför området. Recipienten har viss känslighet i och med badplatser och ett näringspåverkat vattendrag nedströms, dock är det få bostäder som ligger i anslutning till det tillrinnande vattendraget. Ur ett samhällsbyggnadsperspektiv kan det på längre sikt eventuellt bli motiverat med VA-utbyggnad till området.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.16 Dalkarlsnäs-Maggsta

Tabell 4.16. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Dalkarsnäs-Maggsta

Allmänt:

Antal permanentbostäder	25
Antal fritidsbostäder	48
Bostadstäthet (antal/ha)	1,2
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Ja (badplats)

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nära
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (riskklass 3)
Pöäng Lst rapport 2020:03	10

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

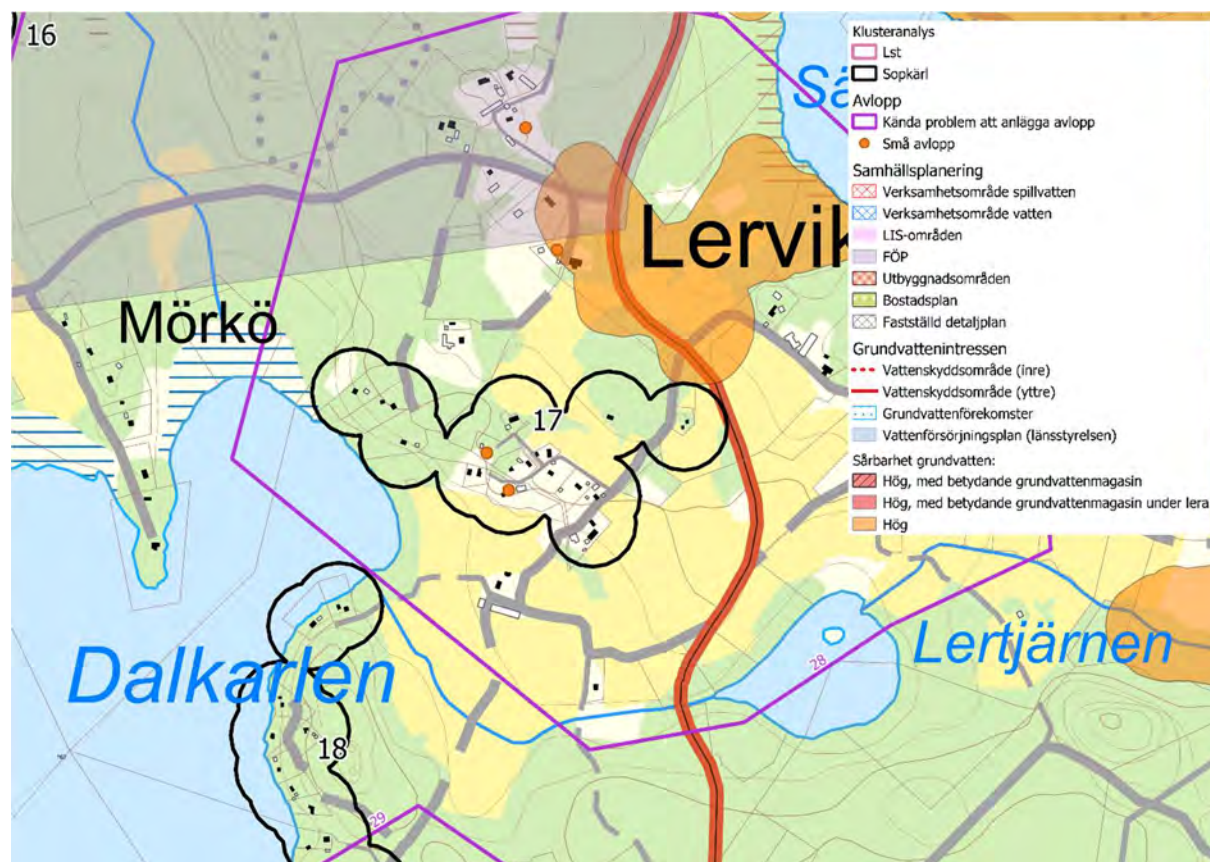
Dalkarsnäs-Maggsta är ett stort och relativt tätt område med en tredjedel permanentbostäder som förväntas utvecklas och permanentas ytterligare. Recipienten har viss känslighet i och med badplats¹¹ och ett näringspåverkat vattendrag nedströms. Det finns ett hyttområde i närheten som bedömts innebära måttlig risk, men det är förmodligen lokaliserat så att det inte påverkar grundvattnet. Inom området finns vissa problem att anlägga avlopp och många enskilda dricks-vattenbrunnar. Den förmodade samhällsutvecklingen innebär att VA-försörjningen på sikt inte bedöms kunna lösas enskilt. En VA-utbyggnad till området gynnar även samhällsutveckling i linje med kommunens översiktsplanering.

Allmän VA-försörjning bedöms ur ett hälsoperspektiv som nödvändig.

¹¹ Tjänligt vid tio av tio prov 2017–2020, Källa: www.havochvatten.se/badplatser-och-badvatten.html

4.17 Lerviken

Tabell 4.17. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Lerviken

Allmänt:

Antal permanentbostäder	2
Antal fritidsbostäder	13
Bostadstäthet (antal/ha)	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	2

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Nej

Samlad bedömning:

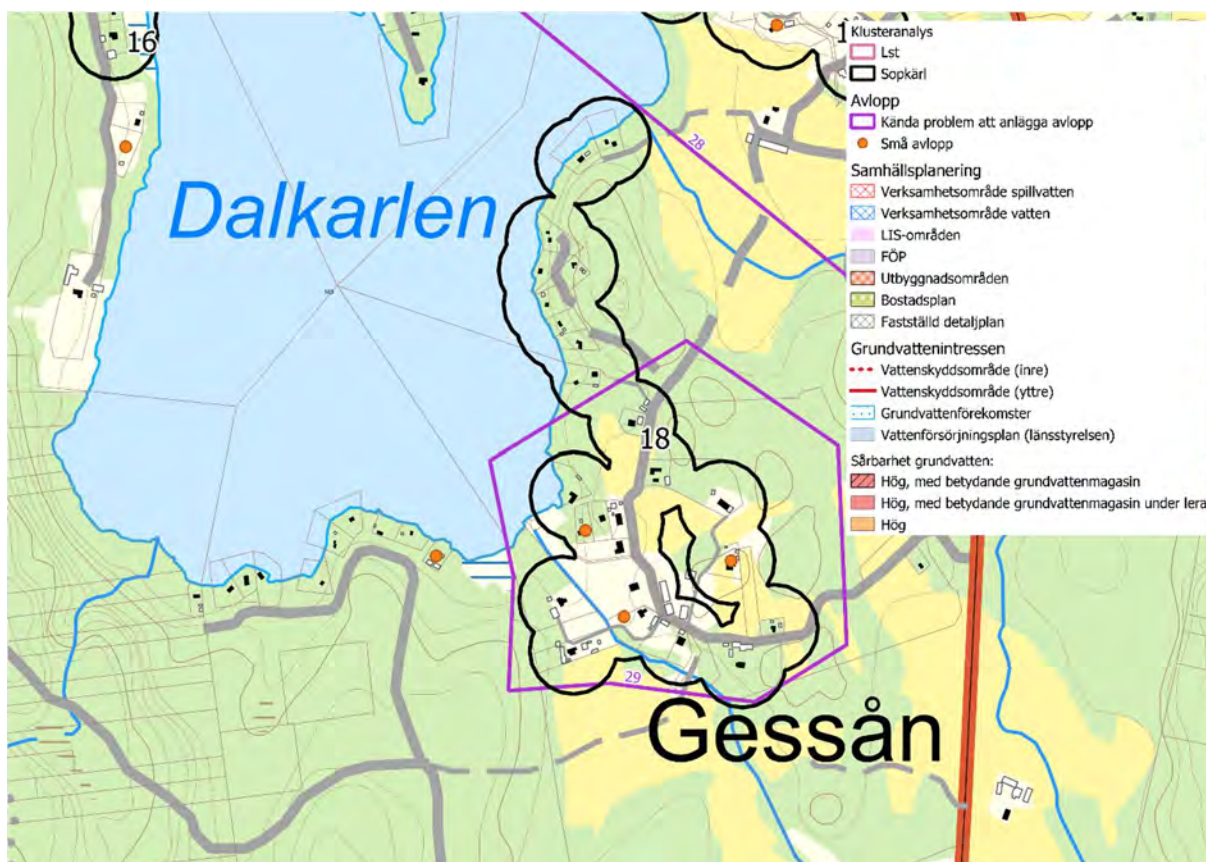
Lerviken är ett litet och glest område med i huvudsak fritidsbostäder där det finns vissa problem att anlägga avlopp. Recipienten har viss känslighet i och med badplatser och ett näringspåverkat vattendrag nedströms, dock är det få bostäder som ligger i anslutning till sjön.

Områdets ringa storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.18 Gessån

Tabell 4.18. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Gessån

Allmänt:

Antal permanentbostäder	12
Antal fritidsbostäder	12
Bostadstäthet (antal/ha)	0,9
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Indirekt
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	5

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

Gessån är ett relativt litet och glest område med både permanent- och fritidsbostäder. Recipienten har viss känslighet i och med badplatser och ett näringspåverkat vattendrag nedströms, dock är det få bostäder som ligger i anslutning till sjön.

Områdets ringa storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.19 Källarbo

Tabell 4.19. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Källarbo

Allmänt:

Antal permanentbostäder	4
Antal fritidsbostäder	12
Bostadstäthet (antal/ha)	1,6
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	7

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Nej

Samlad bedömning:

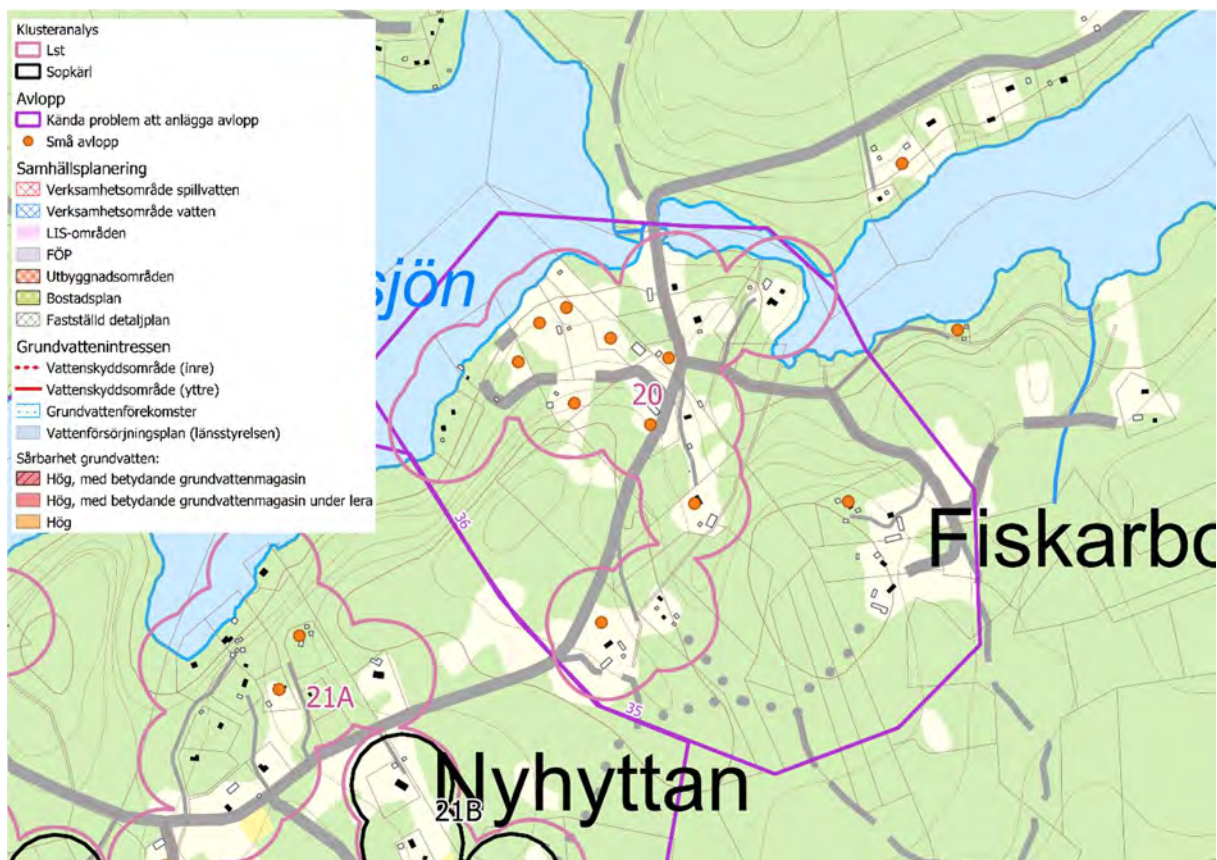
Källarbo är ett litet men delvis relativt tätt område med i huvudsak fritidsbostäder där det finns vissa problem att anlägga avlopp. Recipienten har viss känslighet som badvatten och de flesta bostäderna är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

Områdets ringa storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.20 Fiskarbo

Tabell 4.20. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Fiskarbo

Allmänt:

Antal permanentbostäder	2
Antal fritidsbostäder	12
Bostadstäthet (antal/ha)	0,6
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (riskklass 3)
Pöng Lst rapport 2020:03	8

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

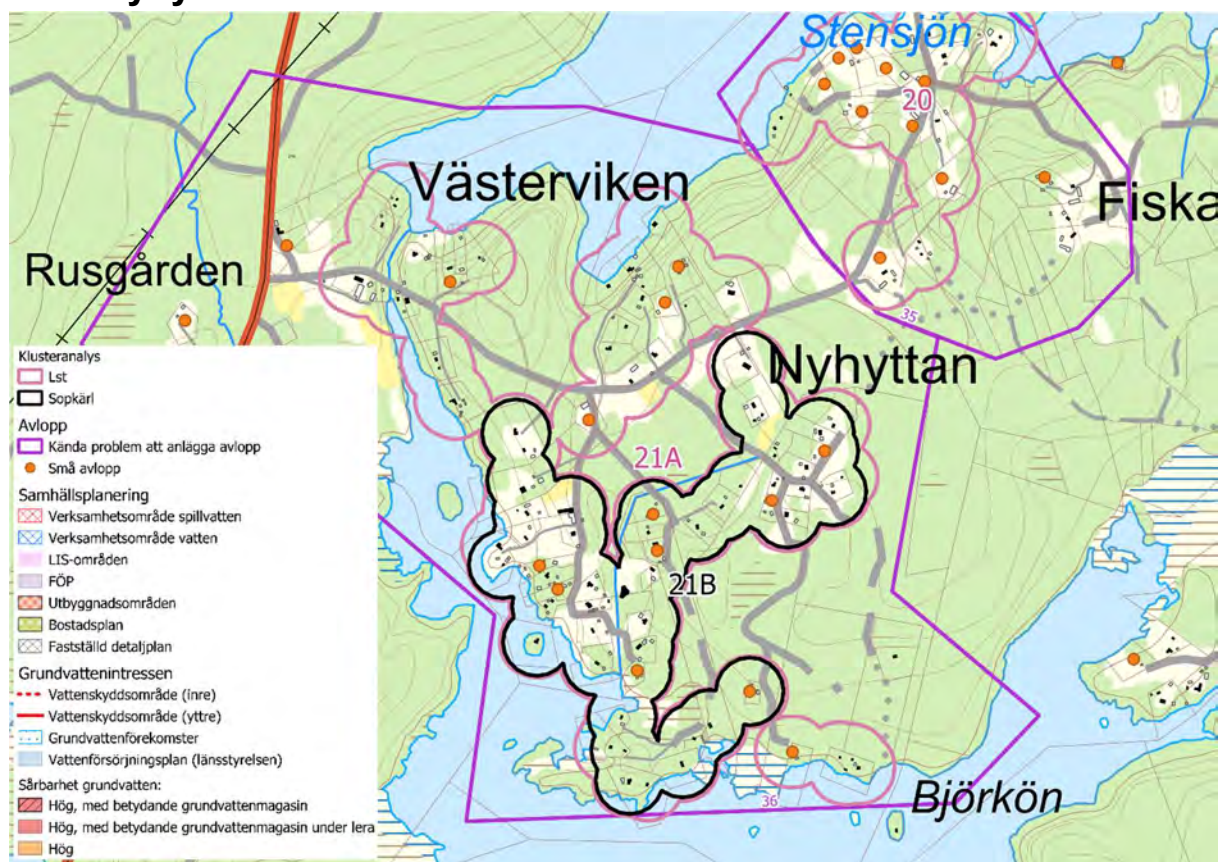
Fiskarbo är ett litet och glest område med i huvudsak fritidsbostäder där det finns vissa problem att anlägga avlopp. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp. Ett hyttområde finns strax utanför området (måttlig risk).

Områdets ringa storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.21 Nyhyttan

Tabell 4.21. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Nyhyttan

	21A	21B
Allmänt:		
Antal permanentbostäder	13	7
Antal fritidsbostäder	55	37
Bostadstäthet (antal/ha)	0,9	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej	Nej
Ytvattenintressen:		
Övergödd recipient	Nej	Nej
Badvatten	Ja	Ja
Grundvattenintressen:		
Vattentäkt	Nej	Nej
Vattenskyddsområde	Nej	Nej
Grundvattenförekomst	Nej	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej	Nej
Kända problem:		
Anlägga avlopp	Gul	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej	Nej
Indikation på markradon	Nej	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (riskklass 3): 4 st	Gruvavfall (riskklass 3)
Poäng Lst rapport 2020:03	10	10
Skyddsnivå, nationell modell:		
Fosfor	Ja	Ja
Kväve	Nej	Nej
Hälsa	Ja	Ja
Geologisk risk	Ja	Nej

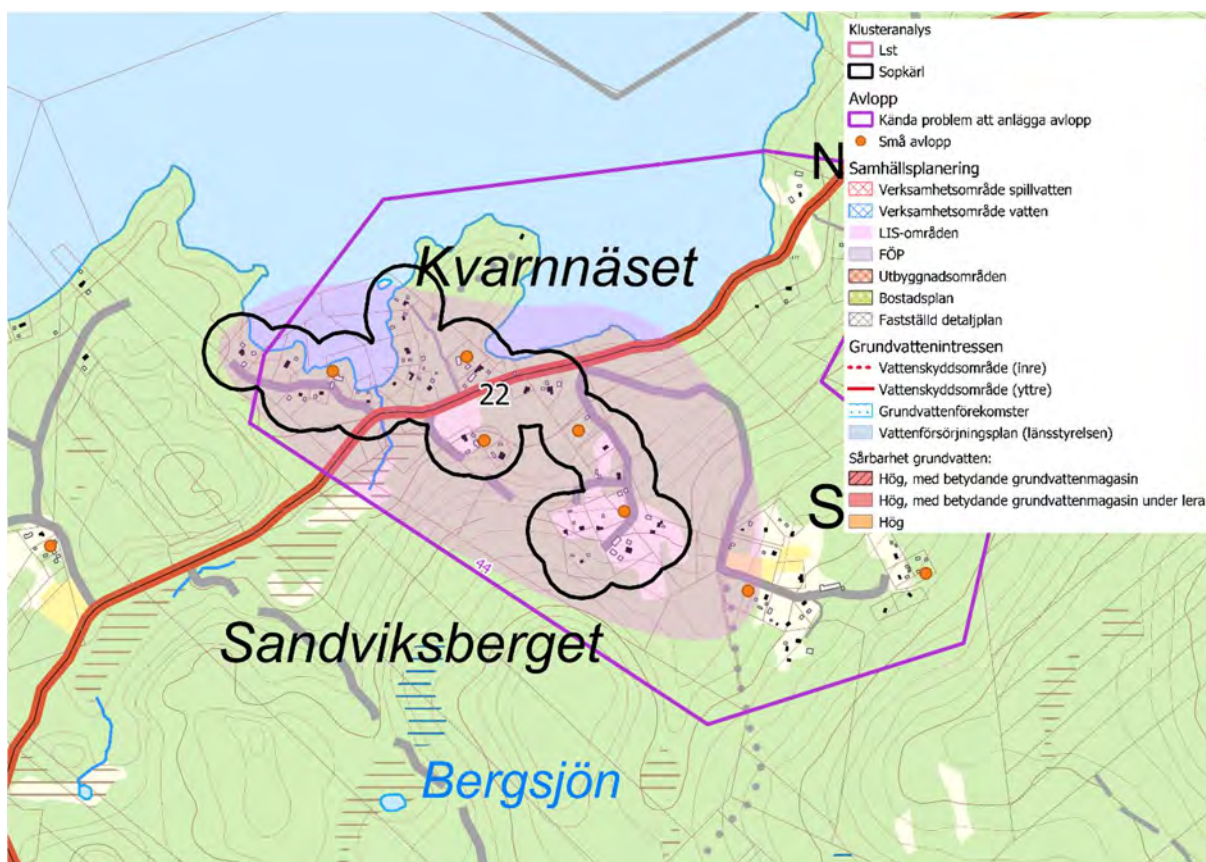
Samlad bedömning:

Nyhyttan är ett stort men relativt glest område med i huvudsak fritidsbostäder. En viss utveckling och förtätning kan på sikt komma att ske. Vissa problem finns att anlägga avlopp. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp. Hyttområden finns inom området (måttlig risk).

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö, men detta kan komma att ändras över tid. Området behöver bevakas.

4.22 Sandvik

Tabell 4.22. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Sandvik

Allmänt:

Antal permanentbostäder	6
Antal fritidsbostäder	22
Bostadstäthet (antal/ha)	1,2
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (riskklass 3)
Pöäng Lst rapport 2020:03	4

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

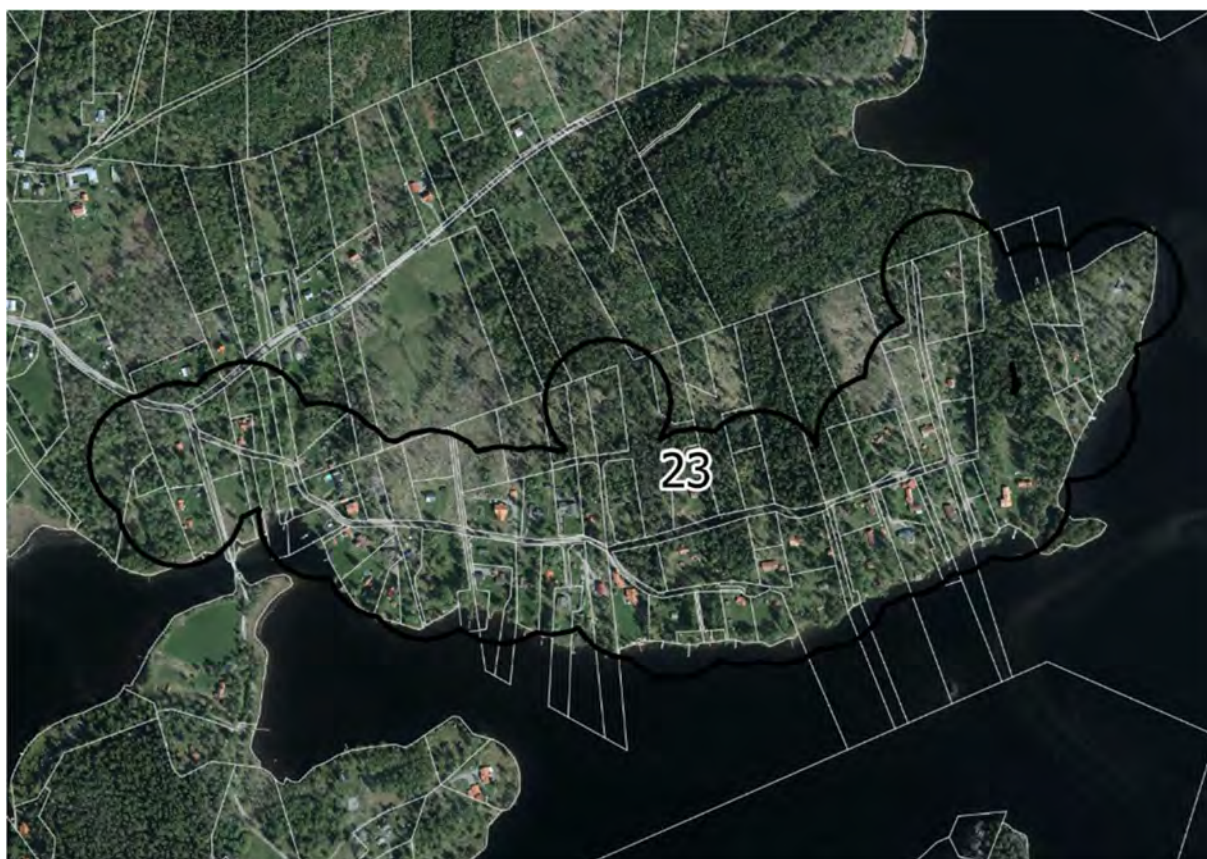
Samlad bedömning:

Sandvik är ett relativt litet område med i huvudsak fritidsbostäder, som dock utpekats som LIS-område och där intresse finns att bygga. En viss utveckling och förtätning kan därför komma att ske. Vissa problem finns att anlägga avlopp och det finns förmodligen ett flertal enskilda dricksvattenbrunnar. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp. Ett hyttområde finns inom området (måttlig risk). En ny överföringsledning är planerad förbi området, vilket underlättar en eventuell framtida utbyggnad av allmänt VA.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö, men detta kan komma att ändras över tid. Området behöver bevakas.

4.23 Skenshyttan

Tabell 4.23. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Skenshyttan

Allmänt:

Antal permanentbostäder	7
Antal fritidsbostäder	44
Bostadstäthet (antal/ha)	1,4
Verksamhetsområde dricksvatten	I anslutning till

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Skenhyttan (allmän)
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Ja
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (riskklass 4)
Pöäng Lst rapport 2020:03	7

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Ja
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

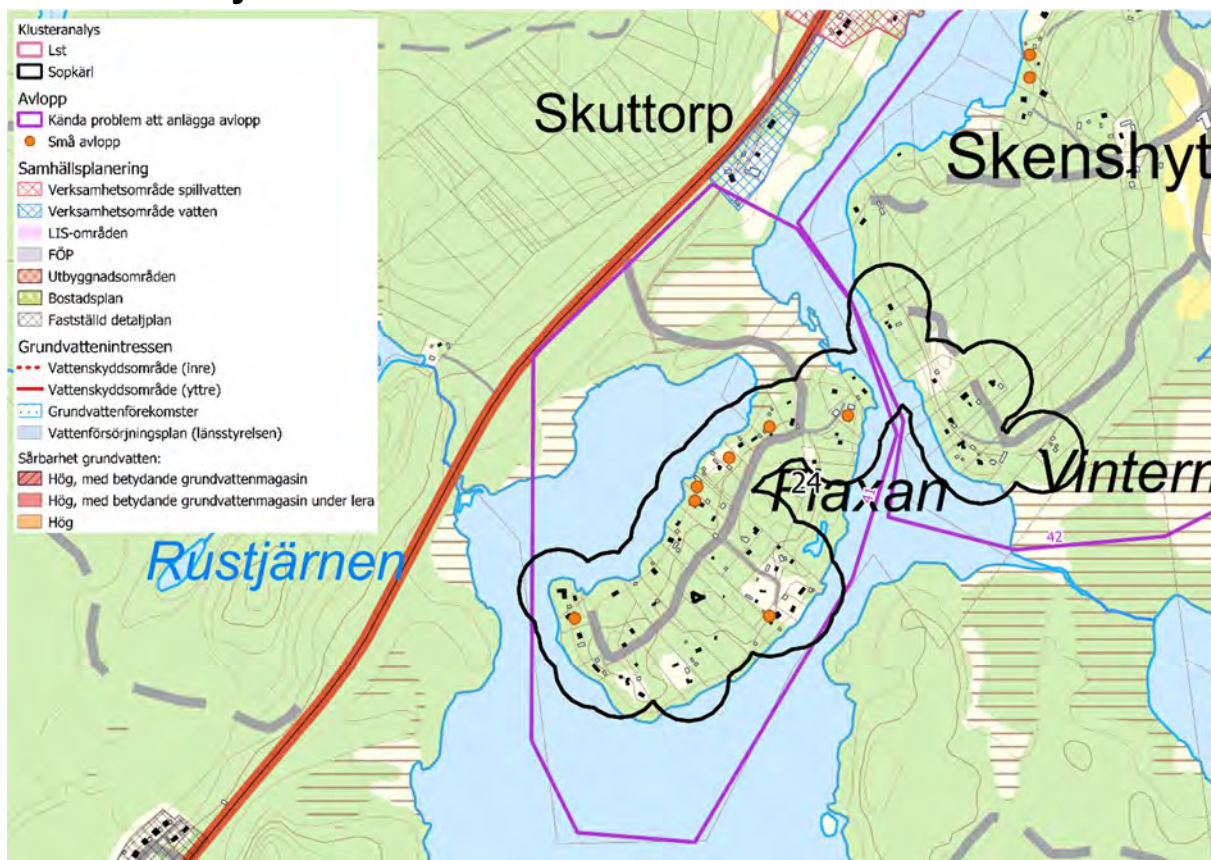
Skenshyttan är ett stort och relativt tätt område med i huvudsak fritidsbostäder i anslutning till befintligt verksamhetsområde för spill- och dricksvatten. Viss utveckling samt omvandling till permanentboende är högst sannolik inom området. Inom området finns vissa problem att anlägga enskilda avlopp och många enskilda dricksvattenbrunnar. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära.

Området kan anses tillhöra samma sammanhang som den närliggande bebyggelsen som redan ingår i verksamhetsområde för vatten och avlopp.

Allmän VA-försörjning bedöms ur ett hälsoperspektiv som nödvändig.

4.24 Skenshyttan Flaxan

Tabell 4.24. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Skenshyttan Flaxan

Antal:

Antal permanentbostäder	6
Antal fritidsbostäder	40
Bostadstäthet (antal/ha)	1,4
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	8

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Ja
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

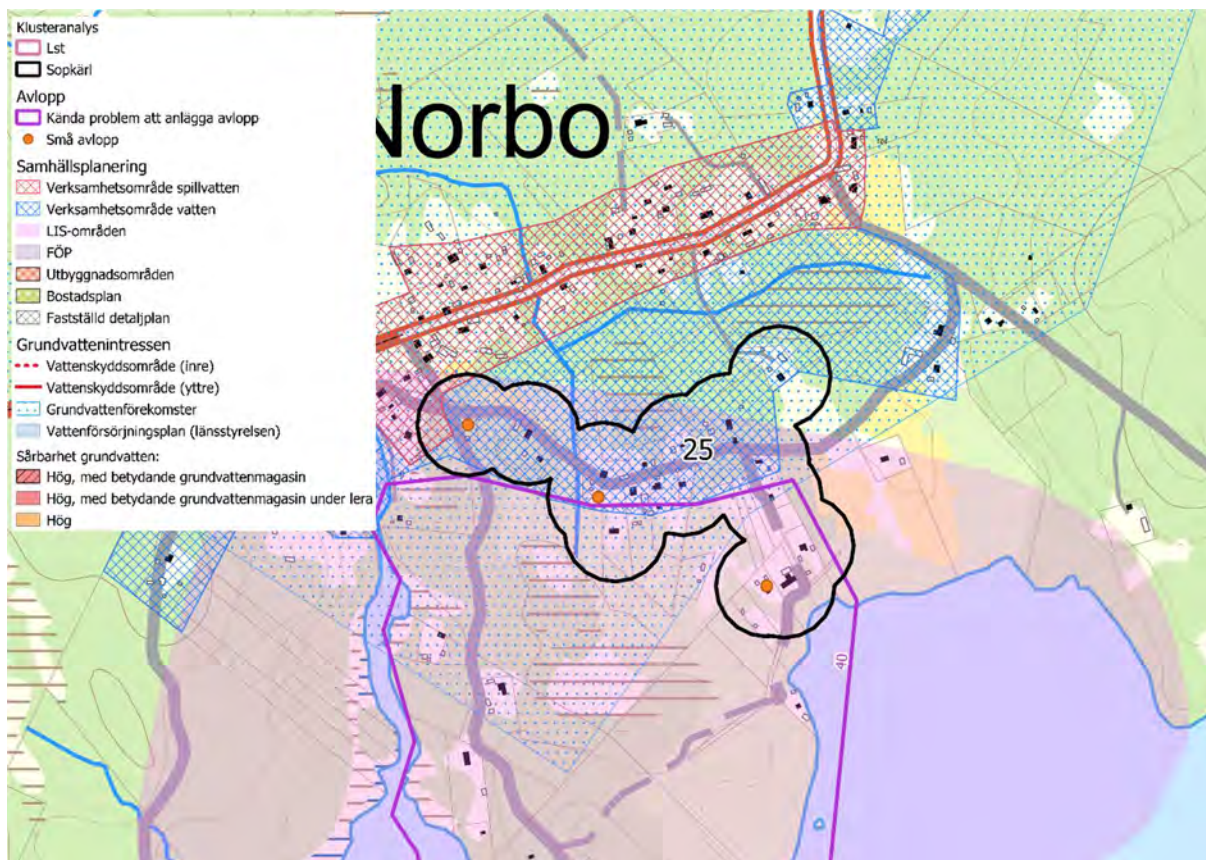
Samlad bedömning:

Skenshyttan Flaxan är ett relativt stort och relativt tätt område med i huvudsak fritidsbostäder. Viss omvandling till permanentboende är tänkbart inom området. Vissa problem finns att anlägga avlopp och det finns förmodligen ett flertal enskilda dricksvattenbrunnar. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp. Ett hyttområde finns inom området (måttlig risk). En ny överföringsledning är planerad förbi området, vilket underlättar en eventuell framtida utbyggnad av allmänt VA.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö, men detta kan komma att ändras över tid. Området behöver bevakas.

4.25 Norbo

Tabell 4.25. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Norbo

Allmänt:

Antal permanentbostäder	7
Antal fritidsbostäder	9
Bostadstäthet (antal/ha)	1,1
Verksamhetsområde dricksvatten	Delvis

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nära Norbo (allmän)
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Ja
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Gruvavfall (riskklass 3)
Pöäng Lst rapport 2020:03	

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Ja
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

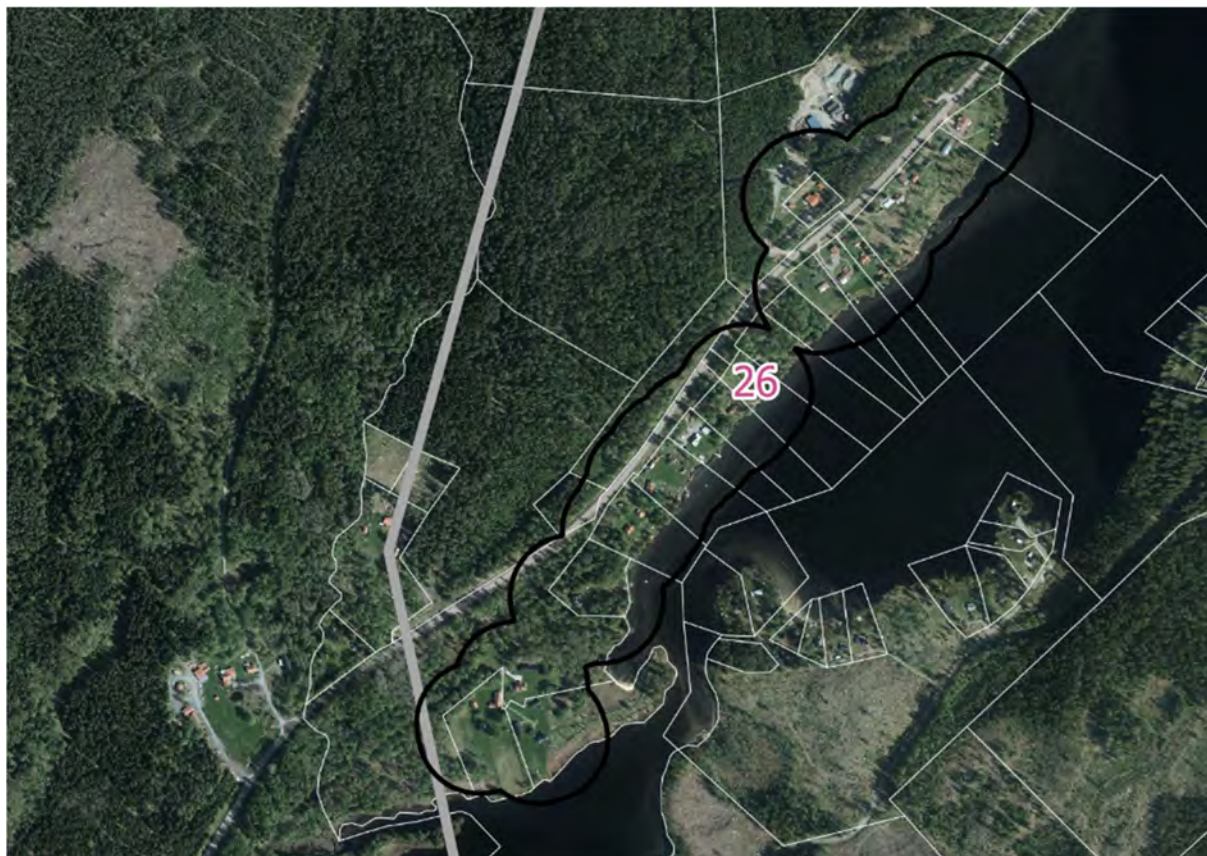
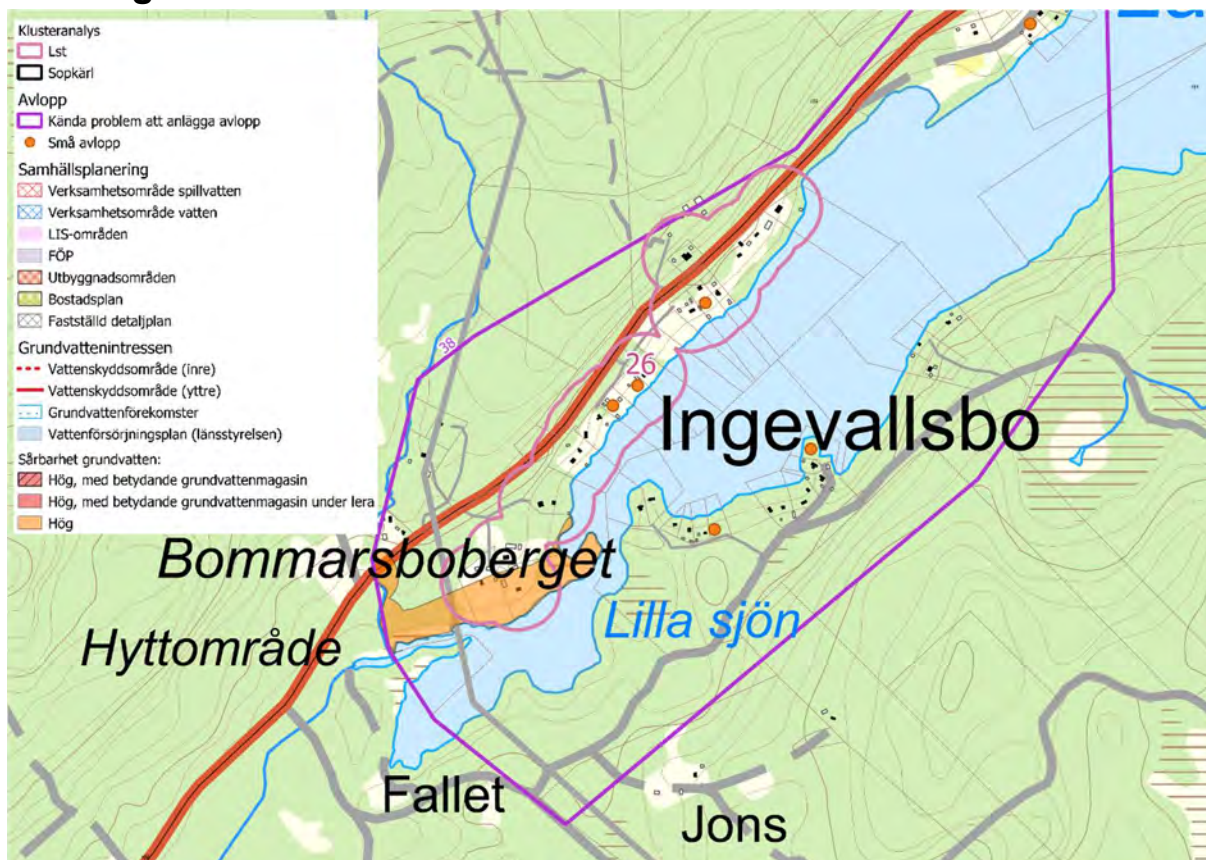
Norbo består av ett fåtal permanent- och fritidsbostäder där de flesta redan är anslutna till kommunalt dricksvatten. Vissa problem finns att anlägga enskilda avlopp och större delen av området är ovanpå grundvattenförekomst som används för allmän dricksvattenförsörjning.

Områdets ringa storlek gör att det är tveksamt om bebyggelsen faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet. Området ligger dock i anslutning till befintligt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.26 Ingevallsbo

Tabell 4.26. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Ingevallsbo

Allmänt:

Antal permanentbostäder	5
Antal fritidsbostäder	9
Bostadstäthet (antal/ha)	0,8
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Hög
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	2

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Nej
Kväve	Nej
Hälsa	Ja
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

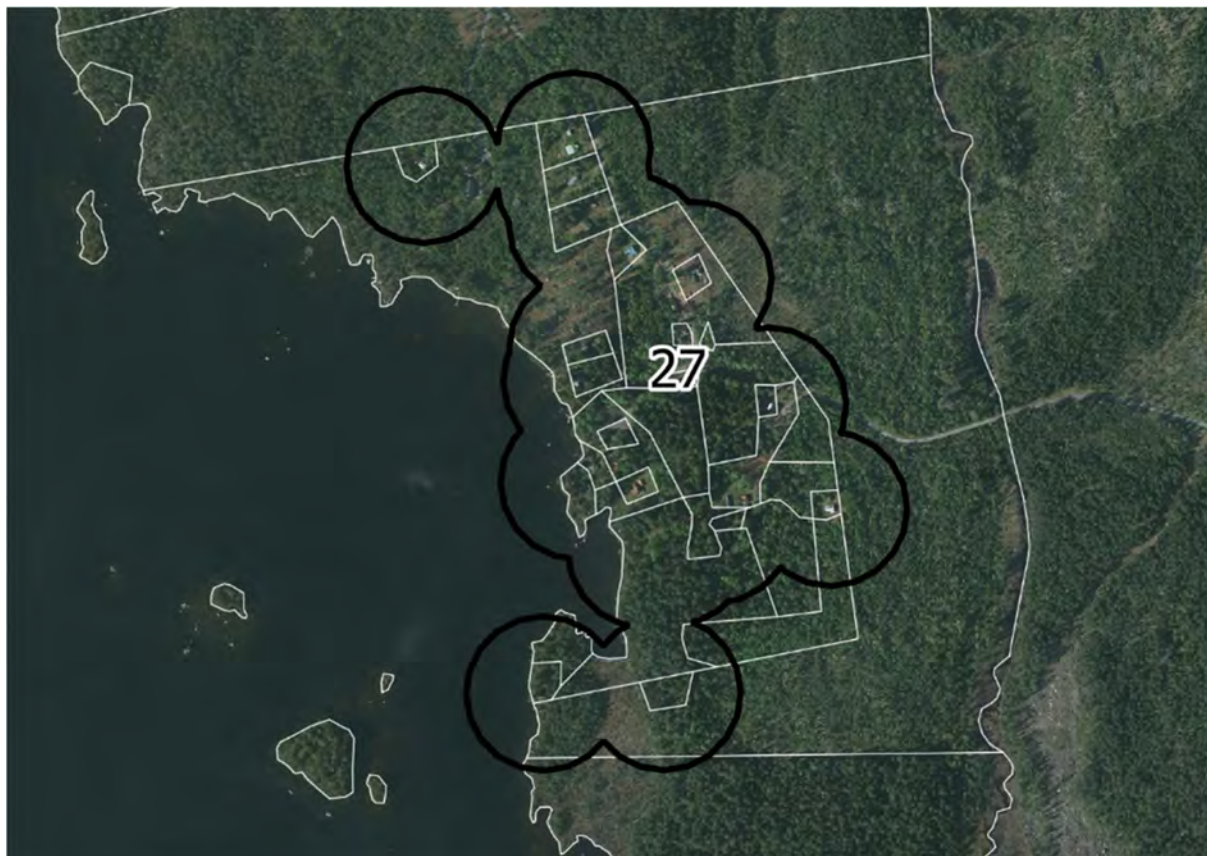
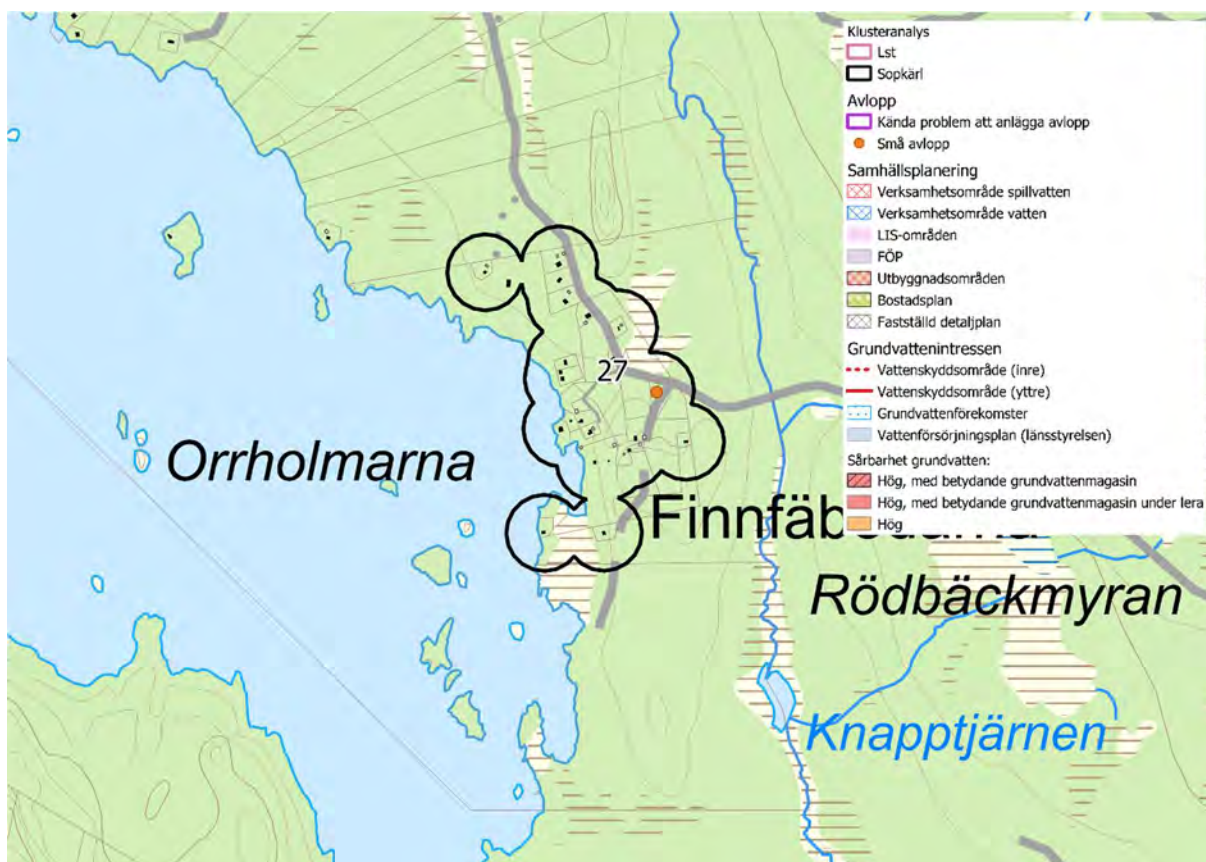
Ingevallsbo är ett litet område med i huvudsak fritidsbostäder. Inom området finns vissa problem att anlägga enskilda avlopp och förmodligen flera enskilda dricksvattenbrunnar. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

Områdets ringa storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.27 Finnfäbodarna

Tabell 4.27. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Finnfäbodarna

Allmänt:

Antal permanentbostäder	0
Antal fritidsbostäder	22
Bostadstäthet (antal/ha)	1,2
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Nej
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	4

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Nej

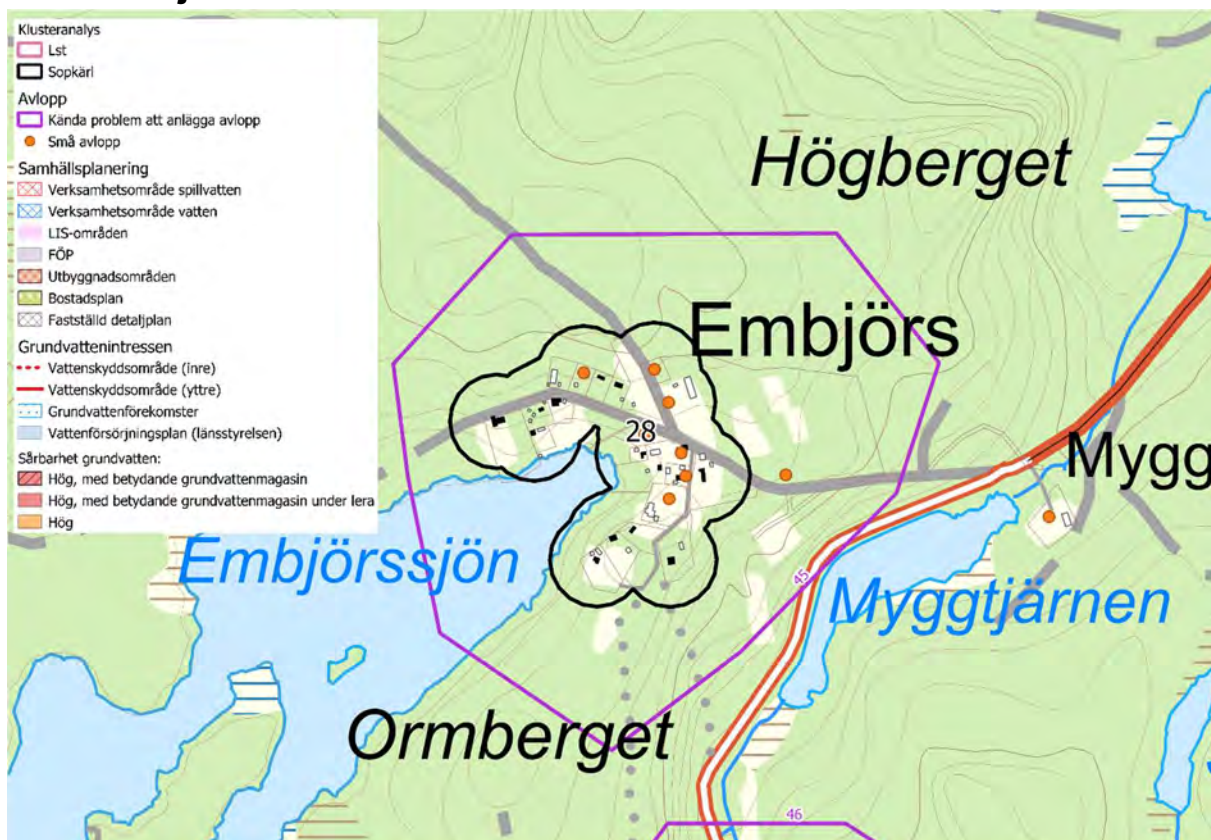
Samlad bedömning:

Finnfäbodarna är ett litet fritidshusområde utan kända problem att anlägga avlopp. Områdets storlek och täthet gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.

4.28 Embjörns

Tabell 4.28. Sammanställning av faktorer som påverkar behovet av allmänt VA i Embjörs

Allmänt:

Antal permanentbostäder	8
Antal fritidsbostäder	11
Bostadstäthet (antal/ha)	1,4
Verksamhetsområde dricksvatten	Nej

Ytvattenintressen:

Övergödd recipient	Nej
Badvatten	Ja

Grundvattenintressen:

Vattentäkt	Nej
Vattenskyddsområde	Nej
Grundvattenförekomst	Nej
Regionalt vattenförsörjningsintresse	Nej

Kända problem:

Anlägga avlopp	Gul
Sårbarhet grundvatten	Nej
Indikation på markradon	Nej
Förorenade områden	Nej
Pöäng Lst rapport 2020:03	4

Skyddsnivå, nationell modell:

Fosfor	Ja
Kväve	Nej
Hälsa	Nej
Geologisk risk	Ja

Samlad bedömning:

Embjörs är ett litet område med både permanent- och fritidsbostäder. Vissa problem finns att anlägga avlopp och det finns förmodligen flera enskilda dricksvattenbrunnar. Recipienten har viss känslighet som badvatten och ett flertal bostäder är sjönära. Badvattenkvaliteten bör kunna upprätthållas genom hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

Områdets storlek gör att det inte faller under kommunens VA-försörjningsskyldighet.

VA-försörjningen bedöms kunna ordnas enskilt utan risk för hälsa eller miljö.